

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1118 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 EIR DK
Telegr. adr. Frangeres
Girokonto 300-1806

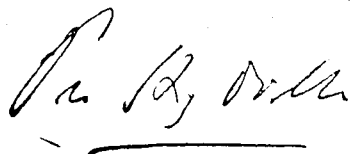
Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EU-sekr.

8. maj 2002

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 17. maj 2002 –
dagsordenspunkt rådsmøde (indre marked, forbruger og turisme) den 21.
maj 2002 – vedlægges Økonomi- og Erhvervsministeriets notat over de
punkter, der forventes optaget på dagsordenen.

Pia Kjaersgaard

NOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Økonomi- og
Erhvervsministeriet

Samlet notat til Europaudvalget

8. maj 2002

1. Resolution om europæisk turisme	3
2. Euroens indførelse og forbrugerne	6
3. Grønbog om forbrugerbeskyttelse i Den Europæiske Union (K OM(2001)531 endelig udgave)	8
4. Kommissionens handlingsplan for forbrugerpolitikken 2002-2006 (KOM (2002)208)	13
5. Den europæiske forbrugerdag den 15. marts 2002.....	17
6. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om særlige hygiejnebestemmelser for animalske fødevarer.....	18
.....Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om nærmere bestemmelser for tilrettelæggelsen af den officielle kontrol af animalske produkter til konsum.	18
..... Forslag til Rådets forordning om dyresundhedsbestemmelser for produktion, afsætning og import af animalske produkter til konsum. .	18
..... Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ophævelse af visse direktiver om levnedsmiddelhygiejne og sundhedsbetingelser for produktion og afsætning af visse animalske produkter til konsum og om ændring af direktiv 89/662/EØF og 91/67/EØF - KOM (2000) 438 endelig	18
7. Kommissionens forslag til forordning om salgsfremmende foranstaltninger i det indre marked (KOM(2001) 546 endelig udgave)	33
8. Meddelelse fra Kommissionen om Evaluering af strategien for det indre marked - 2002, KOM(2002)171	40
9. Rådsresolution om forenkling og forbedring af de lovgivnings- mæssige rammer	46
10. Resultattavlen for Det Indre Marked, nr. 10.....	50
11. Tjenesteydelser af generel økonomisk interesse - meddelelse fra Kommissionen	52
12. Formandskabernes (Spanien/Danmark/Grækenland) fælles arbejdsprogram	55
13. Forslag til Rådets forordning om EF-patentet - KOM(2000)412.....	57

Eksp.nr. 26483

14. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af offentlige indkøbskontrakter, offentlige tjenesteydelseskontrakter og offentlige bygge- og anlægskontrakter, KOM(2000) 275 samt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af kontrakter om vand- og energiforsyning samt transport KOM (2000) 276 66
- 14a. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om det fælles glossar for offentlige kontrakter (CPV), KOM (2001) 449 77
15. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets beslutning om vedtagelse af et handlingsprogram for toldvæsenet i EF (Told 2007) (KOM(2002)26) 79
16. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om anerkendelse af erhvervmæssige kvalifikationer - KOM(2002)119 endelig udgave 82
17. Ændret forslag til Rådets forordning om Statut for Det europæiske Andelsselskab, KOM (93) 252 endelig – formandskabets kompromisforslag 89

1. Resolution om europæisk turisme

Nyt notat

Resumé

På baggrund af en meddelelse fra Kommissionen om rammerne for det fremtidige samarbejde om europæisk turisme har det spanske formandskab fremlagt udkast til rådsresolution. Formålet er at styrke det fremtidige EU-samarbejde om turisme i regi af Kommissionen, medlemslandene og turismeerhvervet. Forslaget berører ikke dansk lovgivning, og forslaget skal vedtages med enstemmighed.

1. Baggrund og indhold

På baggrund af det hidtidige europæiske samarbejde om turisme og beskæftigelse, herunder Kommissionens meddelelse af 13. november 2001 - KOM(2001) 665 - har det spanske formandskab udarbejdet et udkast til rådsresolution.

Kommissionens meddelelse blev forelagt på rådsmøde (Indre marked, Forbruger og Turisme) den 26. november 2001 og indeholder forslag til en styrket fremtidig indsats i EU-regi bl.a. vedrørende udvikling af en Agenda 21 for europæisk turisme, måling af turismens økonomiske og beskæftigelsesmæssige effekter i form af udvikling af nationale Tourism Satellit Accounts (TSA) samt udvikling af tilgængelig kvalitetsturisme.

På baggrund af turismens økonomiske og beskæftigelsesmæssige betydning, turismens tværsektorielle karakter, turismeudviklingens forenelighed med miljømålsætninger, et stort behov for viden, og eftersom Europa er den vigtigste destination for europæiske turister, understreges i udkast til rådsresolution vigtigheden af, at:

- i) eksisterende fællesskabsmidler anvendes i overensstemmelse med den åbne samarbejdsproces under hensyntagen til subsidiaritetsprincippet og erhvervets aktive deltagelse,
- ii) tilvejebringe instrumenter til at forbedre viden og analyser af turismens betydning,
- iii) analysere effekterne af fællesskabsmidler til turismefremme,
- iv) styrke erhvervets adgang til konkurrenceforbedrende foranstaltninger i regi af EU,
- v) overveje en analyse af EU's globale image og drøfte mulighederne for forbedringer,
- vi) styrke dialogen i Kommissionens Rådgivende Komite for Turisme,
- vii) samarbejde med ansøger-, nabo- og middelhavslande,
- viii) øge samarbejdet mellem EU og internationale turismeorganisationer samt

- ix) fremme turismens etiske dimension.

Udkastet til rådsresolution inviterer på det grundlag Kommissionen, medlemslandene og turismeerhvervet til at initiere en række foranstaltninger med henblik på at styrke samarbejdet om fremtidens europæiske turisme.

På rådsmøde (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 21. maj 2002 lægges op til vedtagelse af rådsresolutionen.

Forslaget har hjemmel i traktatens artikel 3, litra u) og skal vedtages med enstemmighed i henhold til traktatens artikel 308.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen har ikke eksplicit udtalt sig om sagen i forhold til nærheds- og proportionalitetsprincippet, idet forslaget bygger på det hidtidige arbejde om turisme, og herunder kravet om hensyntagen til nærhedsprincippet.

Rådsresolutionen vil ikke berøre nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Gældende dansk ret

Resolutionen berører ikke i sig selv dansk ret.

5. Høring

Det spanske formandskabs forslag har været i skriftlig høring i Specialudvalget for Industri- og Regionalpolitiske Spørgsmål. Høringen viste en generel opbakning til forslagens overordnede målsætninger. Tilsvarende viste høringen generel opbakning til den danske holdning om, at der med det fremtidige europæiske samarbejde om turisme ikke lægges op til at samarbejde om fælles markedsføring af EU som turismedestination.

Høringen viste en generel opbakning til forslagens overordnede målsætninger. Tilsvarende viste høringen generel opbakning til den danske holdning om, at der med det fremtidige europæiske samarbejde om turisme ikke lægges op til at samarbejde om fælles markedsføring af EU som turismedestination.

Friluftsrådet finder, at forslaget indeholder en række interessante synspunkter om bæredygtighed og turisme. I forlængelse af at forslaget lægger op til, at Kommissionen følger arbejdet med at udvikling af indikatorer for bæredygtig turisme med henblik på at udvikle en Agenda 21 for europæisk turisme, opfordrer *Friluftsrådet* til, at der fra dansk side gøres opmærksom på det arbejde, som Danmark gennemfører i regi af Foreningen Destination 21.

6. **Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser**

Sagen har ingen direkte lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser for Danmark.

7. **Samfundsøkonomiske konsekvenser**

Sagen har ingen direkte samfundsøkonomiske konsekvenser for Danmark.

8. **Tidligere forelæggelse i Europaudvalget**

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

2. Euroens indførelse og forbrugerne

Revideret notat

Ændringer markeret med kursiv

1. Baggrund og indhold

Euroen blev indført i 12 EU-lande den 1. januar 2002. Med euroen er der indført en ny fælles valuta for mere end 300 millioner forbrugere. Danmark, Sverige og Storbritannien er uden for eurosamarbejdet.

Rådet for Indre Marked, Forbruger og Turisme har fulgt forberedelsen af euroens indførelse og løbende diskuteret mulige problemer for forbrugerne, informationsbehov mv. Sagen blev senest debatteret på rådsmødet (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 1. marts 2002.

Kommissionen forbereder pt. en rapport om de forskellige nationale erfaringer med euroens indførelse i forhold til forbrugerne. Rapporten vil formentlig indeholde oplysning om: hvordan landene har informeret forbrugerne, hvilke problemer forbrugerne møder fx kødannelse og prisstigninger, hvad forbrugerne klager over, hvordan landene har stabiliseret priserne, mv.

Kommissionens rapport forventes først færdiggjort efter rådsmødet den 21. maj 2002.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig i sagen.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Der er tale om en kommende rapport fra Kommissionen om status for indførelsen af euroen i de pågældende EU-lande, hvilket ikke berører nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Gældende dansk ret

Emnet har ikke betydning for gældende dansk ret.

5. Høring

Der foreligger ikke forslag eller dokumenter, som kan sendes i høring.

6. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Sagen har ingen lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Sagen har ingen samfundsøkonomiske konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Sagen har tidligere været forelagt Europaudvalget til orientering den 30. oktober 1998 forud for rådsmødet (forbruger) den 3. november 1998, 22. september 2000 forud for rådsmødet (indre marked, forbruger og turisme) 28. september 2000, 23. maj 2001 forud for rådsmødet (indre marked, forbruger og turisme) den 30. maj 2001, den 21. september 2001 forud for rådsmødet (indre marked, forbruger og turisme) den 27. september 2001 og den 22. februar 2002 forud for rådsmødet (indre marked, forbruger og turisme) den 1. marts 2002.

3. Grønbog om forbrugerbeskyttelse i Den Europæiske Union (KOM(2001)531 endelig udgave)

Nyt notat

Resumé

Grønbogen omhandler, hvordan den fremtidige markedsføringsregulering på forbrugerbeskyttelsesområdet kan foretages i EU. I grønningen er der en beskrivelse af de reguleringsmetoder, som fremover kan anvendes, ligesom der er fremsat en række forslag, som relaterer sig til styrkelse af myndighedssamarbejdet og håndhævelse af EU's forbrugerdirektiver. Den danske regering har afgivet høringsvar den 14. februar 2002.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen udsendte den 2. oktober 2001 en Grønbog om forbrugerbeskyttelse i Den Europæiske Union (KOM(2001)531 endelig udgave). Grønbogen omhandler den fremtidige regulering af virksomhedernes markedsadfærd over for forbrugerne. Emnerne for grønningen er henholdsvis en regulering af den europæiske markedsføringsret, håndhævelse af forbrugerdirektiverne og styrkelse af det europæiske myndighedssamarbejde.

Fremtidig regulering af den europæiske markedsføringsret

I grønningen angives to metoder (den specifikke og den blandede metode), der kan anvendes med hensyn til den fremtidige regulering af EU's forbrugerpolitik på markedsføringsområdet.

Den specifikke metode

Ved anvendelse af den specifikke metode vil virksomhedernes markedsføring blive harmoniseret ved brug af særdirektiver.

Den blandede metode

Ved anvendelse af den blandede metode vil virksomhedernes markedsføring blive reguleret af et generelt rammedirektiv, som kan suppleres med særdirektiver.

Grønbogen indeholder med udgangspunkt i den blandede metode endvidere to konkrete forslag til, hvordan der fremover kan reguleres på markedsføringsområdet. Begge forslag baseres på et generelt rammedirektiv med overordnede regler, som kan udfyldes ved hjælp af selv- og samregulering og vejledende retningslinier.

Forskellen på de to forslag er, hvorvidt rammedirektivet skal indeholde en generel regel om forholdet mellem forbrugere og erhvervsdrivende ("den blandede metode med et bredt anvendelsesområde"), eller om det skal gælde

for det mere begrænsede princip om vildledende og svigagtig forretningspraksis ("den blandede metode med et mere snævert anvendelsesområde"). I grønbogen nævnes, at den generelle regel kan bygges på de modeller for "god markedsføringsskik" eller "rimelig handelspraksis", der allerede eksisterer i medlemsstaterne

I grønbogen nævnes endvidere, at de erhvervsdrivendes informationspligt kommer til at indgå som et vigtigt led i begge forslag. Et af de vigtigste aspekter i den forbindelse vil være et krav om, at erhvervsdrivende skal videregive alle væsentlige oplysninger til forbrugerne i rette tid og på en letforståelig måde. Oplysningspligten skal sikre gennemsigtigheden i den anvendte markedsføring.

Forslag om håndhævelse og styrkelse af myndighedssamarbejdet

I grønbogen anføres, at der er et generelt problem med håndhævelsen af EU's forbrugerdirektiver. Kommissionen foreslår en række muligheder for en styrkelse af håndhævelsen og myndighedssamarbejdet:

- Udpegelse af én kompetent myndighed i hvert medlemsland som koordinator
- Gensidig fælles assistance mellem medlemsstaterne
- Fælles databaser og kommunikationsnetværk
- Afgivelse af informationer (statistikker, klager, risikomønstre, krisesituationer) til Kommissionen
- Gennemførelse af fælles koordinerede håndhævelsesaktioner
- Gennemførelse af fælles EU- og nationale projekter
- Indgåelse af samarbejde med tredjelande om håndhævelse og fælles globale håndhævelsesnetværk
- Nedsættelse af et udvalg, der skal samarbejde om analyser, tilsyn og problemløsning og ikke-lovgivningsmæssige tiltag.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Der er alene tale om en grønbog indeholdende forslag vedrørende den fremtidige regulering af markedsføringsretten i EU. Der er ikke fremsat konkrete forslag, som kan vurderes i forhold til nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Gældende dansk ret

Markedsføringsretlige regler findes i adskillige love. De mest centrale og generelle regler findes i markedsføringsloven, der bl.a. indeholder en generalklausul om god markedsføringsskik og regler om vildledende og sammenlignende reklame. Derudover indeholder markedsføringsloven særlige regler om salgsfremmende foranstaltninger som f.eks. tilgift, rabatkuponer og præmiekonkurrencer.

Til udfyldning af markedsføringsloven er der udstedt en række bekendtgørelser, ligesom Forbrugerombudsmanden har udarbejdet en række retningslinier og vejledninger efter forhandling eller høring af erhvervs- og forbrugerorganisationerne. Derudover har brancherne selv - f.eks. Det Internationale Handelskammer - udarbejdet frivillige aftaler og kodeks, der omhandler markedsføringsretlige emner.

Markedsføringsloven suppleres af speciallovgivning for bestemte varer og ydelser - f.eks. fødevarerloven, kemikalielovgivningen og lægemiddeloven - samt speciallovgivning for brug af særlige reklamemetoder eller medier - f.eks. radio- og tv-loven og e-handelsloven.

Forbrugerombudsmanden fører tilsyn med, at markedsføringslovens bestemmelser overholdes. I speciallovgivningen er der nærmere regler om, hvilken myndighed der påser disse loves overholdelse.

Forbudsloven, der implementerer et EF-direktiv, giver en bedre mulighed for at standse ulovlig grænseoverskridende markedsføring. Efter loven kan udenlandske myndigheder og organisationer, der er optaget på en liste, som offentliggøres af Kommissionen i De Europæiske Fællesskabers Tidende, anlægge forbudssager ved danske domstole efter retsplejelovens bestemmelser mod danske virksomheder, der har markedsført sig ulovligt i myndighedens hjemland. Økonomi- og erhvervsministeren har efter forhandling med de respektive ministre udpeget Forbrugerombudsmanden til at anlægge forbudssager i andre medlemsstater og Lægemiddelstyrelsen til at anlægge forbudssager vedrørende humanmedicinske lægemidler.

På globalt plan er der etableret et internationalt samarbejde mellem de nationale tilsynsmyndigheder i form af IMSN (International Marketing Supervision Network). Netværket består af ledere af markedsføringstilsyn i de europæiske lande, Canada, USA, Mexico, Australien, Japan og Sydkorea. Netværket mødes et par gange om året og drøfter praktiske foranstaltninger til indgreb mod uetisk markedsføring over grænserne. Fra dansk side deltager Forbrugerombudsmanden i samarbejdet.

5. Høring

National høring af erhvervs- og forbrugerorganisationer

Grønbogen blev den 30. oktober 2001 sendt i bred høring til erhvervs-, forbruger og interesseorganisationerne.

Følgende organisationer har afgivet bemærkninger til grønningen:

Advokatrådet, Bryggeriforeningen, Danmarks Automobilforhandlerforening, Danmarks Rejsebureau Forening, Dansk Handel & Service, Dansk

Industri, Dansk Tjipstjeneste A/S, Danske Dagblades Forening, Danske Reklame- og Reklamebureauers Brancheforening, Den Danske Boghandlerforening, Det Danske Handelskammer, DKK-Dansk Detail Kreditråd, Finansrådet, Fondsrådet, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet, Forsikring & Pension, Håndværksrådet og Radio- og Tv-nævnet.

To organisationer (Finansrådet og Forsikring & Pension) har ønsket at bibeholde den hidtidige specifikke regulering, men med totalharmoniserende regler. To andre organisationer (Dansk Industri og Fondsrådet) foretrækker også denne metode.

De øvrige organisationer (Danske Reklame- og Reklamebureauers Brancheforening, Det Danske Handelskammer, Håndværksrådet m.fl.) er derimod positive over for at anvende den blandede metode. Et mindretal af organisationerne (f.eks. Dansk Handel & Service og Den Danske Boghandlerforening) kan kun støtte et rammedirektiv med et begrænset anvendelsesområde for vildledende og svigagtig praksis. Resten af organisationerne, Forbrugerombudsmanden og Forbrugerrådet er positive over et rammedirektiv med det brede anvendelsesområde.

Organisationerne var generelt positive over for at styrke håndhævelsen af EU's forbrugerdirektiver både på nationalt og europæisk plan samt at effektivisere samarbejdet mellem de nationale myndigheder.

Kommissionens mundtlige høring

Kommissionen afholdt en bred mundtlig høring den 7. december 2001 med deltagelse af repræsentanter fra medlemsstaterne, de nationale tilsynsmyndigheder og nationale og europæiske erhvervs- og forbrugerorganisationer. Flere af de europæiske erhvervsorganisationer udtrykte ønske om, at grønbogen blev efterfulgt af en hvidbog indeholdende en mere detaljeret beskrevet politik om regulering af god markedsadfærd.

Andre erhvervsorganisationer og de fleste nationale og europæiske forbrugerorganisationer opfordrede Kommissionen til hurtigt at komme med et direktivforslag. En hvidbog måtte ikke forsinke konkrete initiativer.

Europaudvalgets, Erhvervsudvalgets og Retsudvalget høring

Folketingets Europaudvalg, Erhvervsudvalg og Retsudvalg afholdt den 21. januar 2002 en fælles høring om grønbogen med deltagelse af økonomi- og erhvervsministeren, Forbrugerombudsmanden, medlemmerne af Europaudvalget, Erhvervsudvalget og Retsudvalget, partiernes ordførere, medlemmer af Europa-Parlamentet og repræsentanter fra erhvervs- og forbrugerorganisationerne.

Under høringen gav erhvervs- og forbrugerorganisationerne udtryk for de synspunkter, som er afspejlet i organisationernes skriftlige høringssvar.

6. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Da der er tale om en grøn bog, foreligger der ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Hvis resultatet af høringen over grønbogen medfører, at Kommissionen fremsætter en retsakt baseret på den blandede metode til regulering af markedsføringsretten i EU, må det forventes, at de generelle regler i markedsføringsloven skal revideres, men at hovedprincipperne formentlig kan bevares.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Da der er tale om en grøn bog, er de samfundsøkonomiske konsekvenser ikke vurderet.

8. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 18. maj 2001, den 9. november 2001 og den 22. februar 2002. Notat og grundnotater er henholdsvis fremsendt den 17. maj 2001, den 8. november 2001, den 16. november 2001 (fremsendt på ny den 4. december 2002) og den 14. februar 2002. Høringsnotat er fremsendt den 16. januar 2002, og regeringens høringssvar er fremsendt den 14. februar 2002.

4. Kommissionens handlingsplan for forbrugerpolitikken 2002-2006 (KOM (2002)208)

Nyt notat

Resumé

Kommissionen har den 7. maj 2002 vedtaget en ny handlingsplan for 2002-2006. Handlingsplanen sætter tre overordnede mål for forbrugerpolitikken.

De tre overordnede mål er:

- Et højt fælles niveau for forbrugerbeskyttelse
- Effektiv håndhævelse af forbrugernes rettigheder
- Forbrugerorganisationers deltagelse i den politiske proces i EU

Handlingsplanen forventes ikke i sig selv at få hverken lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen har den 7. maj 2002 vedtaget en ny handlingsplan for 2002-2006.

Siden 1990 har Kommissionen fastlagt rammerne for fællesskabets forbrugerpolitik i 3-årige handlingsplaner for forbrugerpolitikken.

Handlingsplanen indeholder tre overordnede mål for forbrugerpolitikken i EU frem til 2006:

1. Et højt fælles niveau for forbrugerbeskyttelse
2. Effektiv håndhævelse af forbrugernes rettigheder
3. Forbrugerorganisationers deltagelse i den politiske proces i EU

De tre mål stiller ifølge Kommissionen krav om at følgende initiativer igangsættes i de kommende år:

1. Et højt fælles niveau for forbrugerbeskyttelse

Målet om et højt fælles niveau for forbrugerbeskyttelse indebærer ikke, at alle forbrugerforhold skal reguleres detaljeret på europæisk niveau. Det betyder derimod harmonisering, hvad enten det sker ved hjælp af rammedirektiver, standardisering, selv- og samregulering e.l. Det indebærer også, at forbrugerhensynet integreres i de øvrige fællesskabspolitikker.

Følgende initiativer skal igangsættes:

- Fokus på forbrugersikkerhed (varer og tjenester), herunder bl.a. implementering af et revideret produktsikkerhedsdirektiv.

- Øget harmonisering af markedsføringsregler. Kommissionen vil i 2002 præsentere en opfølgning på grønbogen om forbrugerbeskyttelse, hvori intentionerne med markedsføringsreguleringen specificeres nærmere.
- Revision af direktiverne om timesthare, pakkerejser og prismærkning.
- Grøn- eller hvidbog om forbrugerbeskyttelsesdirektiver med henblik på at fjerne eksisterende uoverensstemmelser.
- Forslag til nyt forbrugerkreditdirektiv.
- Kommissionen vil fremsætte forslag til et direktiv om betalingsmidler.
- Kommissionen vil godkende den "anbefaling om forbrugertillid ved e-handel" som forbruger- og erhvervsrepræsentanter udarbejdede i 2001.
- Kommissionen vil igangsætte initiativer, der forbedrer sikkerheden ved e-handel.
- Kommissionen vil udarbejde en metode til at foretage evalueringer og målinger af kvaliteten af forskellige forsyningstjenester.
- Forbrugerbeskyttelsen i flytrafikken skal udvides til også at gælde andre transportmidler, fx togtrafik og søfart.
- Kommissionen vil fortsat overvåge forbrugernes situation på el- og gasmarkedet i forbindelse med liberaliseringen.
- Kommissionen vil promovere forbrugerspørgsmålet under den næste WTO-forhandlingsrunde.

2. Effektiv håndhævelse af forbrugernes rettigheder

- Kommissionen vil fremsætte forslag til juridiske rammer for samarbejde mellem medlemsstaterne vedrørende håndhævelse, herunder oprettelse af et samarbejdsforum.
- Øget informationsudveksling i IMNS-Europe (den europæiske afdeling af det internationale netværk for myndigheder der fører tilsyn med markedsføringsregulering).
- Forbedring af CLAB databasen (databasen indeholder oplysninger om urimelige kontraktvilkår).
- Forbedring og effektivisering af systemerne til indsamling af information om farlige produkter og tjenesteydelser.
- Udvidelse af The European Consumer Centres Network.
- Videreudvikling af EEJ-Net (et europæisk netværk af alternative tvistløsningsorganer) og udvikling af europæiske muligheder for alternativ konfliktløsning.
- EU-samarbejde på det civilretlige område. Som en opfølgning på konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Tampere vil Kommissionen fortsætte sit arbejde med jævnligt at opdatere resultattavlen over udviklingen på området.
- Støtte til forbrugerorganisationers overvågning af håndhævelsen på markedet, bl.a. via kurser.

3. Forbrugerorganisationers deltagelse i den politiske proces i EU

- Revision af praksis for forbrugerorganisationernes inddragelse i beslutningsprocesser på EU-niveau, herunder udfærdigelse af minimumsstandarder for konsultation af forbrugerorganisationer, gennemgang af de rådgivende komiteer med henblik på at sikre forbrugerrepræsentation, og en analyse af hvordan der sikres en bedre forbrugerdeltagelse i standardiseringsorganerne.
- Forbedring af Kommissionens informationsindsats i forhold til forbrugerne.
- Kommissionen vil udvikle on-line interaktive undervisningsredskaber, der kan anvendes af bl.a. forbrugerorganisationer, der vil uddanne deres ansatte i forbrugerproblemstillinger vedrørende grænseoverskridende handel.
- Videreudvikling af uddannelsesprogrammet for ansatte i forbrugerorganisationer.
- Den generelle ramme for økonomisk støtte til forbrugerorganisationer og forbrugeraktiviteter skal fornys. Kommissionen vil fremsætte et forslag.

Kommissionen lægger op til, at handlingsplanens effekt for forbrugerne skal følges og måles nøje. For at sikre den rette politik og en effektiv prioritering, skal forbrugerpolitikken understøttes af relevant information og viden. Kommissionen lægger derfor op til en systematisk og sammenhængende indsats for at udvikle en vidensbase, der kan anvendes som et vigtigt værktøj i forbindelse med udviklingen af forbrugerpolitikken.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har endnu ikke afgivet en holdning.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Handlingsplanen har ikke i sig selv konsekvenser for principperne om nærhed og proportionalitet.

4. Gældende dansk ret

Lovgivningen på forbrugerbeskyttelsesområdet omfatter i dag blandt andet markedsføringsloven, betalingsmiddeloven, prismærkningsloven, produktsikkerhedsloven, lov om Forbrugerklagenævnet og lov om Forbrugerinformationen, der varetages af Forbrugerstyrelsen, samt fødevarelovgivningen, der varetages af Fødevareministeriet. Hertil kommer en omfattende særlovgivning samt almindelige civilretlige regler, herunder kreditaftaleloven, lov om pakkerejser samt lov om forbrugeraftaler, der giver brugsret til fast ejendom på time-sharebasis.

5. Høring

Handlingsplanen vil blive sendt i høring.

6. **Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser**

Handlingsplanen forventes ikke i sig selv at få hverken lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

7. **Samfundsøkonomiske konsekvenser**

Handlingsplanen forventes ikke i sig selv at få samfundsøkonomiske konsekvenser.

8. **Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg**

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

5. Den europæiske forbrugerdag den 15. marts 2002

Nyt notat

1. Baggrund og indhold

Det spanske EU-formandskab havde valgt at markere den europæiske forbrugerdag med afholdelsen af en konference, hvor hovedtemaet var "forbrugerrepræsentation". Temaet byggede på den tese, at forbrugerrepræsentation i europæisk sammenhæng kan være med til at sikre, at principperne om fri bevægelighed for varer og tjenesteydelser i det indre marked samtidig kommer til at indeholde en høj grad af forbrugerbeskyttelse. Konferencen behandlede således især spørgsmålet om inddragelse af forbrugerorganisationer i europæisk politikudvikling.

2. Europa-Parlamentets holdning

Da der er tale om en begivenhed afholdt under det spanske EU-formandskab, har Europa-Parlamentet ikke udtalt sig.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Afholdelsen af den europæiske forbrugerdag ikke berører nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Gældende dansk ret

Emnet berører ikke dansk ret.

5. Høring

Da der er tale om en begivenhed afholdt under det spanske EU-formandskab, har sagen ikke været i høring.

6. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Afholdelsen af den europæiske forbrugerdag har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Afholdelsen af den europæiske forbrugerdag har ikke samfundsøkonomiske konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Sagen har ikke tidligere været forelagt Europaudvalget.

6. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om særlige hygiejnebestemmelser for animalske fødevarer.

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om nærmere bestemmelser for tilrettelæggelsen af den officielle kontrol af animalske produkter til konsum.

Forslag til Rådets forordning om dyresundhedsbestemmelser for produktion, af-sætning og import af animalske produkter til konsum.

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ophævelse af visse direktiver om levnedsmiddelhygiejne og sundhedsbetingelser for produktion og afsætning af visse animalske produkter til konsum og om ændring af direktiv 89/662/EØF og 91/67/EØF - KOM (2000) 438 endelig

Ændringer i forhold til aktuelt notat fremsendt den 6. december 2001 er markeret med kursiv.

Resumé

Forslaget er en sammenskrivning og omarbejdning af eksisterende fællesskabsforskrifter for: 1) fødevarerhygiejne, 2) produktion, afsætning og import af animalske produkter og 3) kontrol af animalske produkter.

Forslagets målsætning er at sikre, 1) at fællesskabets regulering af fødevarerisici dækker hele kæden fra jord til bord, 2) at det fulde ansvar for fødevarereproduktionen placeres hos virksomhederne, og 3) at alle fødevarer og fødevaringredienser kan spores tilbage til producenten.

Da forslaget i væsentlig grad er en sammenskrivning af eksisterende bestemmelser, vil en vedtagelse af forslaget ikke i sig selv ændre beskyttelsesniveauet. Det bemærkes dog, at det forhold, at der ikke altid vil være krav om, at mælk og mælkeprodukter skal varmebehandles, forudsætter, at virksomheder, der fremstiller mælkeprodukter fremover skal kunne leve op til kravene om egenkontrol i forhold til at fastlægge de kritiske kontrolpunkter for produktionen af mælkeprodukter baseret på ikke varmebehandlet mælk.

1. Baggrund

Kommissionen fremsendte ved KOM (2000) 438 endelig af 14. juli 2000 forslag til en hygiejnepakke bestående af 5 enkeltforslag:

Forslag 1: Forslag om Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fødevarerhygiejne.

Forslag 2: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om særlige hygiejnebestemmelser for animalske fødevarer.

Forslag 3: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om nærmere bestemmelser for tilrettelæggelsen af den officielle kontrol af animalske produkter til konsum.

Forslag 4: Forslag til Rådets forordning om dyresundhedsbestemmelser for produktion, afsætning og import af animalske produkter til konsum og

Forslag 5: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ophævelse af visse direktiver om levnedsmiddelhygiejne og sundhedsbetingelser for produktion og afsætning af visse animalske produkter til konsum og om ændring af direktiv 89/662/EØF og 91/67/EØF.

Forslagene blev oversendt til Rådet den 14. juli 2000.

Forslaget om fødevarerhygiejne er fremsat med hjemmel i TEF artikel 95 og artikel 152, stk. 4, litra b, og skal behandles efter proceduren for fælles beslutningstagen i TEF artikel 251.

Forslaget om særlige hygiejnebestemmelser for animalske fødevarer er fremsat med hjemmel i TEF artikel 152, stk. 4, litra b, og skal behandles efter proceduren for fælles beslutningstagen i TEF artikel 251.

Forslaget om nærmere bestemmelser for tilrettelæggelsen af den officielle kontrol af animalske produkter til konsum er fremsat med hjemmel i TEF artikel 152, stk. 4, litra b, og skal behandles efter proceduren for fælles beslutningstagen i TEF artikel 251.

Forslaget om dyresundhedsbestemmelser for produktion, afsætning og import af animalske produkter til konsum er fremsat med hjemmel i TEF artikel 37 og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal.

Forslaget om ophævelse af visse direktiver om levnedsmiddelhygiejne og sundhedsbetingelser for produktion og afsætning af visse animalske produkter til konsum og om ændring af direktiv 89/662/EØF og 91/67/EØF er fremsat med hjemmel i TEF artikel 37, 95 og 152 stk. 4, litra b, og skal behandles efter proceduren for fælles beslutningstagen i TEF artikel 251.

2. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Forslagene skal erstatte den eksisterende EU-lovgivning og er resultatet af en omarbejdning og sammenskrivning af EF-retsfor skrifter for fødevarerhygiejne, dyresundhed og kontrol. Omarbejdningen begrundes primært med behovet for at sikre et højt beskyttelsesniveau.

Fødevarernes frie bevægelighed i det indre marked har været begrundelsen for, at der allerede på et tidligt tidspunkt forefandtes fællesskabsregler på

dette område. Regeringen vurderer, at en prioritering på fællesskabsplan og en samordnet indsats er nødvendig for at sikre fødevarernes frie bevægelighed. Forslaget vurderes således, at være i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet.

3. Formål og indhold

Forslagene er udarbejdet som led i den handlingsplan, der fremgår af bilaget til Kommissionens Hvidbog om Fødevarerikkerhed (handling 8 og 28).

Forslagene, der gennemgås nærmere nedenfor, har til formål at opfylde 3 målsætninger:

- Fødevarerisici skal håndteres fra "jord til bord".
- Virksomhedslederne bærer det fulde ansvar for, at de fødevarer, de producerer, er sikre. Gennemførelse af risikoanalyser og kontrolprincipper samt overholdelsen af hygiejnebestemmelser skal give den sikkerhed.
- Der skal sikres sporbarhed af alle fødevarer og fødevarer ingredienser.

Forslagene er et resultat af en omarbejdning og sammenskrivning af EF-retsforskrifter for:

- fødevarerhygiejne som omhandlet i Rådets direktiv 93/43/EØF om levnedsmiddelhygiejne og i en række rådsdirektiver om folkesundhed og om produktion og afsætning af animalske produkter,
- dyresundhedsaspekter ved afsætning af animalske produkter som omhandlet i en række rådsdirektiver, der delvis overlapper direktiverne om fødevarerhygiejne, og
- officiel kontrol af animalske produkter i ovennævnte produktspecifikke direktiver.

Disse direktiver (17 i alt) er blevet udarbejdet hen ad vejen siden 1964 i takt med det indre markeds behov under hensyntagen til et højt beskyttelsesniveau. Det store antal direktiver, sammenblandingen af forskellige discipliner (hygiejne, dyresundhed og officiel kontrol) og det forhold, at der i dag findes forskellige hygiejneordninger for animalske produkter og for andre fødevarer, har ført til en kompleks situation.

Kommissionen anfører, at situationen vil kunne forbedres, hvis retsforskrifterne blev omarbejdet, og hvis fødevarerhygiejneaspekter blev adskilt fra spørgsmål vedrørende dyresundhed og officiel kontrol.

Forslag 1: Forslaget om fødevarerhygiejne (generelle hygiejneforordning)

Det gældende direktiv 93/43/EØF om levnedsmiddelhygiejne er baseret på en række principper:

- ønsket om at beskytte menneskers sundhed.
- anvendelse af risikoanalyse, risikovurdering og egenkontrol efter HACCP-principperne til identificering, kontrol og overvågning af de kritiske kontrol-punkter i fødevarer virksomheder,
- vedtagelse af mikrobiologiske kriterier og temperaturkontrolforanstaltninger i overensstemmelse med videnskabeligt anerkendte principper,
- udvikling af kodekser for god hygiejnepraksis,
- de nationale myndigheders overvågning af fødevarerhygiejnen og
- virksomheders pligt til at sørge for, at der kun afsættes fødevarer, som ikke er sundhedsskadelige for mennesker.

Det kan til orientering oplyses, at HACCP (Hazard Analysis Critical Control Points) er et internationalt anerkendt system til at håndtere risici i fødevarer virksomheder. Systemet foreskriver en række logiske stadier, som fødevarer producenterne skal følge igennem hele produktionsforløbet for ved hjælp af risikoanalyse at finde frem til de kritiske punkter, hvor styring er nødvendig af hensyn til fødevarer sikkerheden.

Principperne i direktiv 93/43/EØF er stadig aktuelle og gældende for fødevarer produktion. Principperne er derfor inddraget i forslaget til generelle hygiejnebestemmelser. Samtidig udvides bestemmelsernes rækkevidde til også at gælde for animalske fødevarer.

Forslaget om fødevarerhygiejne indeholder desuden en række centrale punkter, som skal føre til opfyldelse af forordningens overordnede målsætninger:

- Hygiejnebestemmelserne skal anvendes i alle led i fødevarer kæden, lige fra primær produktionen til leveringen til den endelige forbruger. Dette indebærer, at også primær producenterne pålægges krav om egenkontrol.
- HACCP-principperne skal anvendes i alle led i distributionskæden efter primær produktionen og sikre identifikation og styring af risici i fødevarer produktionen.
- Forslaget introducerer muligheden for at opstille fødevarer sikkerhedsmål, som fødevarer industrien skal forpligtes til at opfylde. Det giver virksomheden en vis fleksibilitet til at fastlægge egne procedurer for at opnå dette mål.
- Der fastsættes bestemmelser, som skal føre til bedre sporbarhed af fødevarer og fødevarer ingredienser. Der introduceres krav om, at alle fødevarer virksomheder skal registreres hos myndigheden. Alle fødevarer virksomheder tildeles et registreringsnummer, som skal følge varen til bestemmelsesstedet. Endvidere forpligtes virksomhedslederne til at have procedurer for tilbagetrækning af fødevarer fra markedet, hvis de udgør en fare for forbrugernes sundhed.
- Systemet med, at fødevarer brancher kan udvikle retningslinier for god hygiejnepraksis (branchekoder), som det kendes fra det generelle hygiejne

ejnedirektiv, udvides til at gælde for alle sektorer og til også at omfatte retningslinier for anvendelsen af HACCP.

- Medlemsstaterne får mulighed for at anvende de generelle hygiejnebestemmelser fleksibelt for mindre virksomheder, der ligger i områder med særlige geografiske vanskeligheder og leverer til det lokale marked, og for virksomheder, som fremstiller traditionelle produkter. Medlemsstaterne skal som led i nærhedsprincippet sørge for en tilfredsstillende hygiejnestandard i disse virksomheder, således at fødevarer sikkerheden ikke bringes i fare.
- Importvarer skal opfylde EU's hygiejnenormer eller tilsvarende normer.
- Eksportvarer skal mindst opfylde de samme normer, som dem der gælder efter EU's lovgivning, medmindre importlandet selv har fastsat andet.
- Forslaget indeholder en række hjemler til, at Kommissionen kan fastsætte nærmere bestemmelser efter forskriftskomiteprocedure, jævnfør artikel 5 i Rådets afgørelse 1999/468/EF om komitéprocedurer. Kommissionen kan:
  - give dispensation fra bilag I (vedrørende primærproduktionen) og II (vedrørende almindelige hygiejnebestemmelser for alle fødevarer virksomheder), hvis dispensationerne ikke er til hinder for at nå forordningens mål,
  - vedtage foranstaltninger for at lette gennemførelsen af kravet om anvendelse af HACCP-systemet, især på små virksomheder,
  - vedtage mikrobiologiske kriterier og temperaturkriterier for fødevarer og foretage ændringer heraf,
  - fastsætte mål og præstationsstandarder for at lette gennemførelsen af forordningen,
  - fastsætte gennemførelsesbestemmelser for sporing af fødevarer eller fødevaringredienser,
  - ophæve, tilpasse, supplere og ændre bilagene til forordningen, samt
  - vedtage ændringer af henvisninger til internationale standarder, der findes i forordningen, fx Codex Alimentarius.

Opmærksomheden henledes på, at de generelle hygiejnebestemmelser giver mulighed for at fastsætte mikrobiologiske kriterier for fødevarer. Kriterierne vil ifølge forslaget blive fastsat i forskriftskomiteprocedure. Når bestemmelserne om fremstilling og salg i EU af fødevarer med patogener (fx *Salmonella*, *Listeria*, *Campylobacter*) er fastlagt, vil området være fuldt harmoniseret, hvilket ikke er tilfældet i dag.

Forslag 2: Forslaget om særlige hygiejnebestemmelser for animalske fødevarer

Siden 1964 er der vedtaget 14 direktiver om hygiejne inden for det animalske område. Disse særlige bestemmelser har medvirket til at opretholde et højt sundhedsbeskyttelsesniveau, sikre fri omsætning inden for EU og gennemføre ensartede procedurer for import af animalske produkter fra tredjelande. Imidlertid er det erkendt, at direktiverne er unødigt komplicerede og indeholder gentagelser af tilsvarende eller identiske krav og dermed overlapper hinanden, og i enkelte tilfælde endog er modstridende. Alle disse mangler har givet fortolknings- og gennemførelsesvanskeligheder.

I forslaget om særlige hygiejnebestemmelser for animalsk produktion er der sket en omarbejdning af de forskellige direktiver, og det er forsøgt at undgå gentagelser og overlapninger. Reglerne skal gælde som supplement til bestemmelserne i den generelle forordning om fødevarerhygiejne.

Detailsalg

I detailledet skal hygiejnen sikres ved hjælp af de generelle hygiejnebestemmelser, der er indeholdt i forslaget om fødevarerhygiejne. Fastlæggelse af definitionen på detailhandel har afgørende betydning for, om en virksomhed, der fremstiller animalske produkter, alene skal opfylde reglerne i det generelle hygiejneforslag, eller om den også skal opfylde kravene i forslaget om særlige hygiejnebestemmelser for animalske fødevarer. Virksomheder, der kategoriseres som detailvirksomheder, skal alene opfylde kravene i det generelle hygiejneforslag. De særlige hygiejnebestemmelser for animalske fødevarer har også tidligere været anset for at være for detaljerede til at kunne blive gennemført i detailledet.

Definitioner

Med forslaget udformes definitionerne på animalske produkter på en ensartet måde. Animalske produkter inddrages i uforarbejdede (rå) produkter, fx kød, rå mælk, æg fisk og bløddyr, og forarbejdede produkter, fx kødprodukter, ægprodukter og forarbejdet fisk.

For sammensatte produkter, dvs. produkter, der udover forarbejdede animalske produkter også indeholder vegetabiliske produkter, betyder forslaget, at hygiejnen skal sikres ved, at produkterne alene skal fremstilles i overensstemmelse med de generelle bestemmelser i det generelle forslag om fødevarerhygiejne, mens de forarbejdede animalske produkter, som indgår i de sammensatte produkter, skal overholde de supplerende bestemmelser i det animalske forslag.

Autorisation af virksomheder

Systemet med virksomheder, der producerer og forarbejder animalske fødevarer, skal autoriseres af myndighederne, forinden de må afsætte deres produkter, videre-øres. Dog er der undtagelse for mindre virksomheder, der kun distribuerer deres produkter på det lokale marked, idet der her kun er registreringskrav, svarende til det der gælder efter det generelle hygiejnefor-slag.

Mælk

Forslaget giver mulighed for at afsætte mælk og mælkeprodukter fremstillet af rå mælk under overholdelse af de fastsatte mikrobiologiske kriterier (som fastsættes i forskriftkomitéprocedure). Hvis virksomhederne foretager varmebehandling af produkterne fastsættes specifikke krav til varmebehandlingen, f.eks. krav til pasteuriseringen af mælken.

Sundhedsmærkning

Det foreslås indtil videre at opretholde kravet om, at animalske produkter forsynes med et sundhedsmærke. Sundhedsmærket er en officiel anerkendelse af, at produkterne er fremstillet og kontrolleret i overensstemmelse med de foreskrevne sundhedsbestemmelser.

Mikrobiologiske kriterier og oplagrings- og transporttemperaturer

Med forslaget videreføres de eksisterende mikrobiologiske kriterier og oplagrings- og transporttemperaturer. Det er dog samtidig blevet besluttet at forelægge kriterierne og temperaturerne for de relevante videnskabelige komitéer til vurdering. Kriterierne og temperaturerne vil efter høring af den relevante videnskabelige komité kun- ne ændres efter forskriftskomitéproce-dure.

Mindre virksomheder

Forslaget giver mulighed for, at medlemsstaterne kan tilpasse visse bestemmelser for at tilgodese virksomheder, der ligger i områder med særligt vanskelige geografiske forhold, eller som har forsyningsvanskeligheder eller leverer til det lokale marked, under forudsætning af, at det er hygiejnisk for-svarligt.

Import

Forslaget indeholder en ensartet procedure for import af animalske produk-ter til konsum fra tredjelande.

Kvalitet og mærkning

Forslaget viderefører visse bestemmelser vedrørende kvalitet og mærkning, der egentlig ikke anses at have direkte hygiejnemæssig betydning. Kommissio-nen anfører, at det skal undersøges, hvordan bestemmelserne kan indar-bejdes i andre EU-bestemmelser.

Komitéprocedurer

Forslaget indeholder en række hjemler til, at Kommissionen kan fastsætte nærmere bestemmelser efter forskriftskomitéprocedure i henhold til artikel 5 i Rådets afgørelse 1999/468/EF om komitéprocedurer. Kommissionen kan i forskriftskomiteprocedure:

- ophæve, ændre, tilpasse eller supplere bestemmelserne i bilagene for at tage hensyn til udarbejdelsen af kodekser for god praksis, virksomhedsledernes gennemførelse af fødevarerikkerhedsprogrammer, nye risikovurderinger og eventuel fastsættelse af fødevarerikkerhedsmål og præstationsstandarder,
- vedtage gennemførelsesforanstaltninger med henblik på en ensartet gennemførelse af bilagene,
- godkende stoffer, undtagen drikkevand, der bruges på produkter for at mindske sundhedsfaren,
- fastsætte betingelser for transport af hele kroppe, halve kroppe og visse andre engrosudskæringer af kød, når disse transporteres ved højere temperaturer end dem, der er anført i forordningen,
- ændre og ajourføre medlemsstaternes operationelle programmer med hensyn til Salmonella, som svarer til de tiltag, der er godkendt for Sverige og Finland,
- fastsætte betingelser for anvendelsen af mobile slagteenheder til andre arter af opdrættet vildt end rensdyr,
- fastsætte kriterier for klassificering af visse områder for høstning af levende toskallede bløddyr,
- godkende behandling af levende toskallede bløddyr, der stammer fra visse områder, og som ikke er blevet rensset eller genudlagt,
- fastlægge registreringsdokument til identifikation af partier af levende toskallede bløddyr under transport fra produktionsområdet eller genudlægningsområdet,
- fastlægge mikrobiologiske kriterier eller retningslinier for levende toskallede bløddyr,
- fastsætte grænseværdier og analysemetoder for marine biotoksiner, hvis der er behov for det, samt metoder til undersøgelse for virus og virologiske normer,
- fastlægge kriterier for friskhed af fiskerivarer,
- give en medlemsstat tilladelse til at anvende anden metode end den i forordningen foreskrevne til at beregne, om kimtalsnormerne er overholdt, hvis produktionsniveauet varierer meget efter årstiden,
- fastlægge certifikat for import til EF af råvarer til fremstilling af gelatine til konsum,
- opstille og ajourføre lister over tredjelande, hvorfra import af animalske produkter er tilladt,
- vedtage særlige betingelser for import af produkter til specifikke formål.

Forslag 3: Forslaget vedrørende bestemmelser for tilrettelæggelsen af den officielle kontrol af animalske produkter til konsum

Forslaget indeholder bestemmelser om kontrol af animalske produkter, der skal supplere de almindelige kontrolbestemmelser for alle fødevarer. De gældende detaljerede procedurer for kontrol før og efter slagtning er meget tekniske. Nogle af dem har fungeret i over 30 år uden større ændringer. Selv om de har vist sig effektive til bekæmpelse af visse sygdomme, finder der nu drøftelser sted for at revidere disse traditionelle kontrolprocedurer, så de bliver orienteret mod de risici, som er knyttet til moderne fødevarerproduktionsmetoder. Drøftelserne drejer sig især om ved hjælp af moderne kontrolmetoder at forebygge fødevarerbårne infektioner som dem, der forårsages af *Salmonella* sp., *E. coli*, *Listeria*, *Campylobacter* mv. og om at udvikle et risikobaseret system til at kontrollere andre risici.

Indtil resultatet af den videnskabelige vurdering foreligger, foreslår Kommissionen, at de gældende bestemmelser fortsat opretholdes i en særskilt forordning.

I henhold til forslagens artikel 4 skal Kommissionen efter forskriftskomiteproceduren i artikel 5 i afgørelse nr. 1999/468/EF om komitéprocedurer ændre eller supplere bilagene til forordningen for at tage hensyn til den videnskabelige og tekniske udvikling, navnlig hvad angår de for kød gældende procedurer for undersøgelse før og efter slagtning. Kommissionen kan desuden vedtage gennemførelsesbestemmelser, der er nødvendige for at sikre en ensartet anvendelse af reglerne.

Forslag 4: Forslaget vedr. dyresundhedsbestemmelser for produktion, afsætning og import af animalske produkter til konsum

Dyresundhedsbestemmelserne skal forebygge spredning af dyresygdomme som fx svinepest og mund- og klovsyge via animalske produkter. Bestemmelserne er p.t. indeholdt i 7 af hygiejnedirektiverne inden for det animalske område. Dyresundhedsbestemmelserne er ligesom hygiejnebestemmelserne omarbejdet, og samtidig er de adskilt fra hygiejnebestemmelserne i dette særskilte forslag.

Forslaget belyser de risici, som animalske produkter kan frembyde for dyr, og beskriver, hvordan disse risici kan elimineres. Der foreslås samme principper for offentlig kontrol, EU-kontrol og import fra tredjelande, som er foreslået på hygiejne-området.

Forslag 5: Forslaget om ophævelse af visse direktiver om levnedsmiddelhygiejne og sundhedsbetingelser for produktion og afsætning af visse animal-

ske produkter til konsum og om ændring af direktiv 89/662/EØF og 91/67/EØF

Med forslaget ophæves de gældende 17 hygiejnedirektiver. Endvidere foretages der konsekvensrettelser i direktiv 89/662/EØF om veterinærkontrol i samhandelen i Fællesskabet og direktiv 91/67/EØF om dyresundhedsmæssige betingelser for afsætning af akvakulturdyr og -produkter.

Indtil der er fastsat temperaturkrav for oplagring og transport af animalske produkter og mikrobiologiske kriterier for sådanne produkter efter forskriftkomitéprocedure i henhold til det generelle hygiejneforordning, finder de eksisterende krav fortsat anvendelse. Ligeledes vil de gennemførelsesbestemmelser, der er vedtaget på grundlag af de eksisterende hygiejnedirektiver fortsat finde anvendelse, indtil der er vedtaget bestemmelser med samme virkning på grundlag af de nye forslag.

Nye EU-retsakter og kommende forslag, som har betydning for de fremlagte forslag om hygiejne:

Der er siden fremsættelsen af forslaget i juli 2000 vedtaget nye EU-retsakter, og endvidere forventes der at blive fremsat og vedtaget nye EU-retsakter på fødevarerområdet, som vil have betydning for det fremsatte hygiejneforslag.

- Kommissionen har med dokument KOM(2001) 749 endelig af 11. december 2001 oversendt en meddelelse til Europa-Parlamentet og Rådet om tilbagetrækning af forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om nærmere bestemmelser for tilrettelæggelsen af den officielle kontrol af animalske produkter til konsum (forslag 3). Det erstattes i sin helhed af et nyt forslag på et senere tidspunkt. Kommissionen er ved at udarbejde et sådant forslag, som forventes forelagt inden 6 måneder.
- "EU-fødevarerforordningens" vedtagelse har indvirkning på hygiejneforslaget på en række punkter. Det er enighed om, at "EU-fødevarerforordningens" regler om sporbarhed og regler om tilbagetrækning fra markedet ved sundhedsfare er tilstrækkelig dækkende, og disse regler er derfor taget ud af hygiejneforslaget. Den Stående Komité for Levnedsmidler, Den Stående Veterinærkomité, Den Stående Komité for Foderstoffer samt Den Stående Fytosanitære Komité er blevet sammenlagt til en Stående Komité for Fødevarerækeden og Dyresundhed, jf. "EU-fødevarerforordningens" artikel 58 og 62. En række af "EU-fødevarerforordningens" definitioner vil også komme til at gælde for hygiejneforslaget. I hygiejneforslaget vil der blive lavet en generel henvisning til, at definitionerne i "EU-fødevarerloven" også gælder.

- Forslag om en forordning om offentlig kontrol af foder og fødevarer. Der har været afholdt indledende arbejdsgruppemøder i Kommissionen, hvor de helt overordnede principper for den fremtidige kontrol er drøftet. Der er på nuværende tidspunkt ikke fremsat forslag.
- Forslag om zoonoser, der skal afløse det eksisterende zoonosedirektiv. Kommissionen fremsatte ved KOM (2001) 452 af 1. august 2001 forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om overvågning af zoonoser og zoonotiske agenser, om ændring af Rådets beslutning 90/424/EØF og om ophævelse af Rådets direktiv 92/117/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets forordning om bekæmpelse af salmonella og andre fødevarerbårne zoonotiske agenser og om ændring af Rådets direktiv 64/432/EØF, 72/462/EØF og 90/539/EØF.
- Diverse forslag om ændring af foderstoflovgivningen.

4. Udtalelser

Det forventes, at Europa-Parlamentet vil afgive udtalelse (1. læsning) om forslaget om fødevarerhygiejne (generelle hygiejneforordning) og om forslaget om særlige hygiejnebestemmelser for animalske fødevarer på plenarsamlingen den 14. maj 2002.

5. Gældende dansk ret

2 love og 24 bekendtgørelser:

Lov nr. 471 af 1. juli 1998 om fødevarer m.m. (fødevareloven)

Lov nr. 351 af 2. juni 1999 om sygdomme og infektioner hos dyr

Bek. nr. 626 af juli 1992 om ægprodukter

Bek. nr. 202 af 15. april 1993 om sundhedsmæssige betingelser for fiskeri, behandling, tilvirkning og omsætning af levende, toskallede bløddyr

Bek. nr. 418 af 23 juni 1993 om produktion og transport af mælk

Bek. nr. 902 af 29. november 1993 om mælkeprodukter

Bek. nr. 1001 af 14. december 1993 om kød af vildt, opdrættet vildt og kaminer

Bek. nr. 464 af 27. maj 1994 om kontrol med levnedsmidler m.m. bestemt til transport

Bek. nr. 878 af 20 oktober 1994 om fersk fjerkrækød

Bek. nr. 1022 af 3. december 1996 om virksomheder, der indvejer, tilvirker eller engrosopbevarer mælk, mælkeprodukter m.v. eller som tilvirker eller engrosopbevarer margarine m.v.

Bek. nr. 1072 af 10. december 1996 om oplagring m.v. i forbindelse med visse godkendelser meddelt under henvisning til levnedsmiddellovens § 34

Bek. nr. 155 af 19. februar 1997 om helbreds kontrol m.v. på visse levnedsmiddelvirksomheder

- Bek. nr. 806 af 22. oktober 1997 om omsætning, tilvirkning m. v. af fisk og fiskevarer i land
- Bek. nr. 155 af 27 februar 1998 om behandling og opbevaring m. v. af fisk og fiskevarer om bord i fartøjer
- Bek. nr. 869 af 7. september 2000 om indretning og drift af virksomheder med opdræt af hønniker til konsumægproduktion*
- Bek. nr. 852 af 11. september 2000 om hønseæg til konsum*
- Bek. nr. 881 af 6. december 1999 om hakket kød og tilberedt kød*
- Bek. nr. 723 af 25. juni 2000 om veterinærkontrol ved indførsel af animalske fødevarer*
- Bekendtgørelse nr. 198 af 22. marts 2001 om fødevarehygiejne*
- Bek. nr. 26 af 18. januar 2002 om autorisation m.v. ved behandling og salg af fødevarer m.v. samt kontrolmærkning af animalske fødevarer*
- Bekendtgørelse nr. 33 af 21. januar 2002 om mikrobiologiske kriterier i fødevarer*
- Bek. nr. 94 af 21. februar 2002 om uddannelse i fødevarehygiejne*
- Bek. nr. 1033 af 16. december 1999 om opdræt af fisk og hygiejneforhold ved strygning af rogn til konsum
- Bek. nr. 656 af 3. juli 2000 om kødprodukter m.v.
- Bek. nr. 125 af 15. marts 2002 om fersk kød m.v.*
- Bek. nr. 74 af 6. februar 2001 om fjerkrækontrol
- Bek. nr. 27 af 18. januar 2002 om egenkontrol i fødevarevirksomheder m.v.*

6. Konsekvenser

Vedtages forslagene som forordninger, vil det medføre, at en række danske bekendtgørelser skal ophæves eller ændres. En vedtagelse af forslagene vil ikke kræve lovændring.

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at have statsfinansielle konsekvenser, da der i langt overvejende grad er tale om en sammenskrivning og forenkling af eksisterende forskrifter. Indførelse af egenkontrolsystemer i primærproduktionen kan medføre mindre erhvervsøkonomiske konsekvenser, idet landmanden som noget nyt løbende skal kontrollere kritiske punkter i sin egen produktion. Det er endnu uvist om indførelse af egenkontrol i primærproduktionen vil kræve øget offentlig ressourceanvendelse.

Da forslaget i væsentlig grad er en sammenskrivning af eksisterende bestemmelser, vil en vedtagelse af forslaget ikke i sig selv ændre beskyttelsesniveauet. Det bemærkes dog, at det forhold, at der ikke altid vil være krav om, at mælk og mælkeprodukter skal varmebehandles, forudsætter, at virksomheder, der fremstiller mælkeprodukter fremover skal kunne leve op til kravene om egenkontrol i forhold til at fastlægge de kritiske kontrolpunkter for produktionen af mælkeprodukter baseret på ikke varmebehandlet mælk.

Hvad angår forslaget om, at medlemsstaterne kan anvende de generelle hygiejnebestemmelser fleksibelt for mindre traditionelle virksomheders lokale afsætning i områder med særlige geografiske vanskeligheder må en vurdering af konsekvenserne for beskyttelsesniveauet afvente en præcisering af kriterierne for den foreslåede fleksible anvendelse af hygiejnebestemmelserne.

7. Høring

Forslaget har været sendt i høring i en bred kreds af organisationer og myndigheder umiddelbart efter fremsættelsen af forslaget.

Forslaget har endvidere været sendt i høring i det Rådgivende Fødevarerudvalg og §2-udvalget (landbrug).

Der er fra det Rådgivende Fødevarerudvalg indkommet følgende hørings-svar:

Økonomaforeningen kan tilslutte sig en sammenskrivning af reglerne og håber, at de danske regler om autorisation, godkendelse og registrering af fødevarer virksomheder ikke svækkes ved sammenskrivningen. Økonomaforeningen anbefaler, at der i størst muligt omfang anvendes direktiver i modsætning til forordninger og tilslutter sig, at der indføres samme hygiejnekrav til fødevarer, som fremstilles med henblik på udførsel til tredjelande, som er gældende for fremstilling af fødevarer til EU. Økonomaforeningen støtter, at alle virksomheder tildeles et autorisationsnummer, der gør det muligt at spore fødevarer tilbage til producenten. Endelig finder Økonomaforeningen, at hygiejnebestemmelserne bør gælde for alle virksomheder og gør især opmærksom på, at små offentlige institutioner også bliver omfattet af bestemmelserne.

Specialarbejderforbundet i Danmark, SID og Nærings- og Nydelsesmiddel-forbundet, NNF understreger, at fastsættelse af regler for hygiejne i fødevarer virksomheder kan have væsentlig indflydelse på arbejdsmiljøet for fødevarerarbejdere. Arbejdstagere og repræsentanter for arbejdstagere på nationalt som på europæisk niveau bør derfor inddrages i udviklingen af de endelige regler. SID og NNF ser positivt på den større anvendelse af HACCP (hazard analysis of critical control points), som forslaget lægger op til. Det er dog en forudsætning, at der ved anvendelsen lægges vægt på uddannelse af alle i produktionsprocessen. SID og NNF kan støtte, at produktion til udførsel til tredjelande underlægges samme hygiejnekrav som produktion til salg i EU. SID og NNF kan støtte, at alle virksomheder tildeles et autorisationsnummer og finder, at hygiejnebestemmelserne bør gælde for alle virksomheder og anser specielt, at lempeligere krav til virksomheder, der alene afsætter til det lokale marked vil føre til lavere fødevarer sikkerhed og desuden virke konkurrenceforvridende. SID og NNF finder, at der bør foretages

en samlet gennemgang af sammenhængen mellem hygiejne og arbejdsmiljø i fødevarer virksomheder, samt finder desuden, at alle forslag på hygiejneområdet bør ledsages af en offentlig tilgængelig vurdering af de arbejdsmiljømæssige konsekvenser.

Mejeriforeningen finder, at direktiver i modsætning til forordninger vil være mere gennemskuelige for virksomhederne. Mejeriforeningen finder principielt ikke, at EU skal stille krav til produkter, der eksporteres til 3. lande. Det bør være importlandes lovgivning, som skal følges. Mejeriforeningen støtter imidlertid, at der for hygiejne og sundhed opstilles grundregler og gør opmærksom på, at indførelse af sundhedsmærke vil indebære en ikke ubetydelig omkostning for erhvervet. Mejeriforeningen finder, at oplægget til fleksibilitet med traditionelle produktionsmetoder er svagt formuleret, og opfordrer til, at begrebet "traditionel" defineres nærmere. Til forslaget om særlige vilkår for små virksomheder finder Mejeriforeningen, at det må være en absolut forudsætning, at der opnås en fødevarer sikkerhed svarende til den, der opnås ved at følge forordningens øvrige bestemmelser. Mejeriforeningen finder, at eventuelle lempelser begrænses til, at så få forbrugere som muligt vil blive berørt, såfremt skaden alligevel skulle ske. Detailsalg bør således alene ske fra egen forretning i direkte tilknytning til virksomheden til et velafgrænset lille geografisk område. Produktionen bør være størrelsesmæssigt begrænset. Hvad angår HACCP, finder Mejeriforeningen, at det er en forudsætning for et effektivt system, at den offentlige kontrol er fortrolig med HACCP-grundtanken, og at den offentlige kontrol i højere grad end i dag er en auditering af virksomhedens egenkontrol.

Danske Slagterier ser frem til en mere effektiv og målrettet lovgivning. Danske Slagterier finder, at forslagene kunne være mere ambitiøse og ser et stort behov for en modernisering af regelsættet med inddragelse af HACCP-principper og internationalt anerkendte risikoanalyser. Danske Slagterier støtter, at mål for fødevarer sikkerhed afløser detaljerede bestemmelser og finder, at forslaget om lempelse i kravene til visse mindre virksomheder kan være konkurrenceforvridende. Danske Slagterier finder det væsentligt, at alle fødevarer inden for samme fødevarer gruppe lever op til samme hygiejnestandard uanset typen af virksomhed. Danske Slagterier finder, at bestemmelserne om kvalitet og mærkning bør overføres til andre direktivet og finder, at regelsættet bør vedtages som forordninger.

§2-udvalget (landbrug) er den 5. december 2001 blevet orienteret om status for behandlingen af forslagene. Det blev aftalt at følge tæt op på eventuelle ændringer i Kommissionens oprindelige forslag, der måtte opstå som følge af kommende forhandlinger.

I januar 2002 udsendte Fødevaredirektoratet til orientering om status konsoliderede versioner af det foreløbige udfald af de drøftelser, der har været i Rådsarbejdsgrupperne om forslaget om fødevarerhygiejne (generelle hygiejneforordning) og forslaget om særlige bestemmelser for animalske fødevarer. Fødevaredirektoratet har endvidere løbende afholdt orienteringsmøder for brancheorganisationerne om forslaget.

7. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Der er fremsendt grundnotat om forslaget den 11. september 2000.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 14. juli 2000 (orientering) og den 17. november 2000 i forbindelse med forelæggelsen af rådsmøde (landbrug) den 17.-18. juli 2000 og den 20.-21. november 2000, jf. aktuelt notat af 6. juli 2000 samt af den 6. november 2000. Sagen har desuden været forelagt Folketingets Europaudvalg (orientering) den 22. september 2000 i forbindelse med forelæggelsen af rådsmøde (indre marked) den 28. september 2000, jf. aktuelt notat af 11. september 2000. Endvidere har sagen været forelagt Folketingets Europaudvalg (orientering) den 16. marts 2001 i forbindelse med forelæggelse af rådsmøde (landbrug), jf. aktuelt notat af 8. marts 2001. Yderligere har sagen været forelagt Folketingets Europaudvalg (orientering) den 14. december 2001 i forbindelse med forelæggelse af rådsmøde (landbrug), jf. aktuelt notat af 6. december 2001.

7. Kommissionens forslag til forordning om salgsfremmende foranstaltninger i det indre marked (KOM(2001) 546 endelig udgave)

Revideret notat

Ændringer markeret med kursiv

Resumé

Kommissionen fremsatte den 2. oktober 2001 et forslag til forordning om salgsfremmende foranstaltninger i Det Indre Marked (KOM(2001) 546 endelig udgave). Forslaget har til formål at fjerne hindringer for brugen af salgsfremmende foranstaltninger i det indre marked. Ved disse foranstaltninger forstås rabatter, tilgift, gratis gaver, salgsfremmende konkurrencer og spil.

Forordningsforslaget omfatter følgende hovedområder:

- *Generelle forbud og restriktioner:* Kommissionen ønsker at tillade brug af og reklamering med salgsfremmende foranstaltninger, hvorfor medlemsstaternes generelle forbud eller begrænsninger mod disse ikke vil kunne opretholdes. Forbud og restriktioner, der alene angår specifikke varer og tjenesteydelser - som f.eks. lægemidler - kan stadig opretholdes.
- *Princippet om gensidig anerkendelse:* De nationale forbud og restriktioner, som det er tilladt at opretholde, er ifølge forslaget undergivet princippet om gensidig anerkendelse. En medlemsstats myndigheder vil således ikke kunne kræve, at en erhvervsdrivende etableret i en anden medlemsstat skal overholde deres regler om salgsfremmende foranstaltninger, når den erhvervsdrivende markedsfører sig i deres land.
- *Informationskrav:* Forslaget indeholder to typer informationskrav: 1) Oplysninger, der skal gives i forbindelse med reklameringen, og 2) oplysninger, som på opfordring fra modtageren skal gives denne.
- *Beskyttelse af børn og unge:* Til beskyttelse af børn og unge fastsættes en række krav ved brug af salgsfremmende foranstaltninger over for disse. Gaver må f.eks. ikke gives til et barn, hvis de kan skade barnet fysisk.
- *Procedure for klager:* Forslaget indeholder en bestemmelse om den erhvervsdrivendes pligter i forbindelse med klager over salgsfremmende foranstaltninger. Forslaget fastlægger f.eks., at den erhvervsdrivende har bevisbyrden for, at informationskravene er opfyldt.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen fremlagde den 8. maj 1996 en grønbog om kommerciel kommunikation i det Indre Marked (KOM(96) 192 endelig udgave). Formålet med grønbogen var at undersøge, i hvilket omfang nationale regler var en hindring for udøvelse af grænseoverskridende kommerciel kommunikation. Ved kommerciel kommunikation forstås alle former for reklame, direkte markedsføring, sponsorering, salgsfremmende foranstaltninger og andre aktiviteter, der tjener til at markedsføre varer og tjenesteydelser.

I marts 1998 afgav Kommissionen en opfølgingsmeddelelse på grønbogen om kommerciel kommunikation. Meddelelsen indeholdt forslag om en række initiativer, der skulle medvirke til øget vækst inden for grænseoverskridende markedsføring.

Den 2. oktober 2001 fremsatte Kommissionen forslag til forordning om salgsfremmende foranstaltninger i det Indre Marked (KOM(2001) 546 endelig udgave).

Anvendelsesområde

Forordningsforslaget har til formål at fjerne hindringer for brugen af salgsfremmende foranstaltninger i det indre marked. Forslaget finder således anvendelse på brugen af og reklamering med salgsfremmende foranstaltninger. Ved salgsfremmende foranstaltninger forstås rabatter, tilgift, gratis gaver, salgsfremmende konkurrencer og spil.

Generelle forbud og restriktioner

Ifølge forslaget skal det være tilladt at bruge og reklamere med salgsfremmende foranstaltninger. Generelle forbud i medlemsstaternes lovgivning eller lignende mod brugen af eller reklamering med disse vil derfor ikke kunne opretholdes. Forbud eller restriktioner i lovgivningen m.v., som er rettet mod en bestemt vare eller tjenesteydelse - f.eks. lægemidler - kan dog stadig opretholdes.

Begrænsninger på værdien af salgsfremmende foranstaltninger - f.eks. krav om, hvor meget rabat der maksimalt må ydes - må ifølge forslaget ikke pålægges. Rabatter på bøger og andre fastprissystemer er dog undtaget. Derudover må der ikke være forbud mod brug af rabatter forud for en udsalgsperiode.

Forslaget indeholder til beskyttelse af børn og unge visse begrænsninger for brug af salgsfremmende foranstaltninger over for disse.

Princip om gensidig anerkendelse

Forslaget indeholder et princip om gensidig anerkendelse i relation til salgsfremmende foranstaltninger. Princippet skal anvendes på de nationale forbud og restriktioner for salgsfremmende foranstaltninger, som det ifølge forslaget er tilladt at opretholde, jf. ovenfor. Dette betyder, at en erhvervsdrivende alene skal overholde lovgivningen i det land, hvor den erhvervsdrivende er etableret, selv om markedsføringstiltaget, hvori den salgsfremmende foranstaltning indgår, er rettet mod en anden medlemsstat.

Informationskrav

Forslaget indfører en række informationskrav, som den erhvervsdrivende ved brug af salgsfremmende foranstaltninger skal opfylde. Informationskravene er

delt op i to typer krav: 1) Krav til oplysninger, der skal gives i forbindelse med reklameringsen, og 2) krav til oplysninger, som på opfordring fra modtageren skal gives denne. Den erhvervsdrivende må ikke som betingelse for udlevering af oplysningerne kræve, at der skal foretages et køb.

Retsmidler og procedure for klager

Forslaget pålægger den erhvervsdrivende en række pligter i forbindelse med klager over salgsfremmende foranstaltninger. Således får den erhvervsdrivende bevisbyrden for, at informationskravene er opfyldt.

Forslaget indeholder endvidere en særlig procedure for, hvordan klager skal behandles. Derudover skal den erhvervsdrivende i reklameringsen i forbindelse med salgsfremmende foranstaltninger angive, hvilke udenretlige tvistløsningsorganer eller adfærdskodekser den erhvervsdrivende er tilknyttet.

2. Europa-Parlamentets holdning

Forslaget behandles i Europa-Parlamentets Udvalg om Retlige Anliggender og Det Indre Marked. Europa-Parlamentets Udvalg om Miljø- og Sundhedsanliggender og Forbrugerpolitik forventes endvidere at afgive udtalelse om forslaget. Det forventes, at Europa-Parlamentet vil foretage en afstemning om udvalgets betænkning og forordningsforslaget medio maj 2002.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen har vurderet, at forslaget er i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet, ligesom valget af forordningsformen er i overensstemmelse med de kriterier, der fremgår af protokollen til Amsterdam-Traktaten om gennemførelsen af nærheds- og proportionalitetsprincippet.

Det skønnes, at forordningsforslaget ikke er i strid med nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Gældende dansk ret

Regler om salgsfremmende foranstaltninger findes i adskillige love. De mest centrale regler findes i markedsføringsloven, men derudover findes der regler i bl.a. sundhedslovgivningen, tv- og radiolovgivningen samt forskellige former for kodekser.

Markedsføringslovens §§ 6, 7, 8 og 9 indeholder generelle regler om forbud mod brug af tilgift, mængdebegrænsning, rabatkuponer forud for køb og købsbetingede konkurrencer.

Inden for særlovgivningen kan bl.a. nævnes § 8 i bekendtgørelse om reklame for lægemidler, der indeholder et forbud mod at yde medicinalpersoner øko-

nomiske fordele for at fremme salget af et lægemiddel. Det er desuden forbudt af afholde konkurrencer for og udlodde præmier til medicinalpersoner.

Der er som udgangspunkt ikke fastsat specifikke informationskrav i lovgivningen for brug af salgsfremmende foranstaltninger, ligesom der ikke findes særlige regler, der regulerer, hvilke procedurer en erhvervsdrivende skal følge i forbindelse med klager over salgsfremmende foranstaltninger.

For så vidt angår beskyttelse af børn og unge findes der særregulering rundt om i lovgivningen samt i forskellige kodekser. Således er der fastsat særlige regler til beskyttelse af børn og unge i forbindelse med tv- og radioreklamer. Derudover har Forbrugerombudsmanden med udgangspunkt i markedsføringslovens generalklausul udarbejdet en vejledning om regler og principper for markedsføring i relation til børn og unge.

5. Høring

Følgende organisationer har haft bemærkninger til forordningsforslaget:

Advokatrådet, Bryggeriforeningen, Danmarks Automobilforhandler Forening, Danmarks Rejsebureau Forening, Danmarks Skohandlerforening, Danmarks Tapet & Farvehandlerforening, Dansk Detail Kreditråd, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Textil Union, Dansk Tipstjeneste, Danske Dagblades Forening, Danske Reklame- og Relationsbureauers Brancheforening, De Danske Bilimportører, DSK De Samvirkende Købmænd, Den Danske Boghandlerforening, Finansrådet, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet, Forsikring & Pension, Handelskammeret, HORESTA, Håndværksrådet, Radio- og TV-Nævnet.

Generelle forbud og restriktioner

Bryggeriforeningen, Danmarks Automobilforhandler Forening, Dansk Detail Kreditråd, Danske Dagblades Forening, Danske Reklame- og Relationsbureauers Brancheforening, De Danske Bilimportører, Finansrådet, Handelskammeret og Radio- og TV-nævnet tilslutter sig forslaget, da forslaget vil indebære, at markedsføringslovens specialforbud fjernes. Visse af organisationerne har givet udtryk for, at forslaget vil være med til at sikre lige konkurrencevilkår i det indre marked med en forbedring af samhandlen til følge. Advokatrådet ser forslaget som en nødvendig foranstaltning ved gennemførelsen af det indre marked, og den forringelse af forbrugerbeskyttelsen, som forslaget kan medføre, opvejes af de positive virkninger ved gennemførelsen af ensartede regler.

Danmarks Rejsebureau Forening tilslutter sig en harmonisering af reglerne, da det vil være til fordel for virksomhederne. Dog kan en ophævelse af til-

giftsforbudet i markedsføringsloven føre til misbrug af store virksomheders dominerende stilling.

Håndværksrådet er ikke afvisende over for forslaget, men finder at den foreslåede nedregulering bør medføre, at gennemsigtighedsbestemmelserne tydeliggøres, så aftagerne kan foretage et valg på en velinformeret baggrund.

Forbrugerombudsmanden og Forbrugerrådet er overordnet enige om, at forordningsforslaget og Grønbogen om forbrugerbeskyttelse i EU skal ses i sammenhæng og derfor bør gennemføres samtidigt. Forbrugerombudsmanden giver udtryk for, at forordningsforslaget er et fornuftigt skridt, hvorimod Forbrugerrådet er umiddelbart kritisk over for dets indhold og maksimumsharmoniseringen, da forslaget vil medføre en lav grad af forbrugerbeskyttelse og samtidig hindre lande i at vælge en højere beskyttelse.

Danmarks Skohandlerforening, Danmarks Tapet & Farvehandlerforening og Dansk Textil Union, DSK De Samvirkende Købmænd og Den Danske Boghandlerforening kan ikke støtte forordningsforslagets indhold, da en ophævelse af markedsføringslovens specialforbud vil betyde en skævvridning af markedet til fordel for de største aktører i dansk detailhandel og dermed en forringelse af vilkårene for en stor del af detailhandlen.

Dansk Tipstjeneste er umiddelbart kritisk over for forslagets bestemmelser om spil og konkurrencer og finder, at det vil være urimeligt, hvis egentlige spil (spil med pengeindskud) og købsbetingede markedsføringsspil ikke er underlagt de samme høje standarder af forbrugerbeskyttelse m.v. Egentlige spil er undtaget forordningsforslaget.

HORESTA finder, at salgsfremmende foranstaltninger ikke harmonerer med hensynene bag restaurationslovens regler om alkoholudskænkning.

Princip om gensidig anerkendelse

Danske Dagblades Forening bifalder i modsætning til Forbrugerrådet forslaget princip om gensidig anerkendelse.

Danmarks Rejsebureau Forening finder, at de restriktioner, der efter forslaget kan opretholdes nationalt, kan føre til omvendt diskrimination og skabe ulig konkurrence. Handelskammeret giver udtryk for det samme, men finder, at dette opvejes af de lettelser, som princippet medfører. Forsikring & Pension henviser til, at adgangen til opretholdelse af visse nationale forbud bør reguleres, så ensartede vilkår i alle medlemsstaterne sikres.

Informationskrav

Danske Dagblades Forening finder informationskravene rimelige. Bryggeriforeningen finder, at omfanget af oplysninger er alt for omfattende og komplekst. Danske Reklame- og Relationsbureauers Brancheforening henviser til, at informationskravene bør rettes ind i lyset af mediernes forskelligheder. Forsikring og Pension henviser til, at oplysninger om priser i relation til markedsføring af forsikrings- og pensionsprodukter ikke vil være mulig.

Handelskammeret finder, at informationskravene bør være så konkrete som muligt for at skabe gennemsigtighed og sikre objektivitet. Forbrugerombudsmanden er af den opfattelse, at oplysningsforpligtelserne skal fastlægges under hensyntagen til først og fremmest forbrugerne. Danmarks Rejsebureau Forening finder, at enhver begrænsning på modtagelsen af en salgsfremmende foranstaltning bør fremgå i forbindelse med reklameringen.

Beskyttelse af børn og unge

Advokatrådet henviser til, at det bør overvejes, om forslaget yder tilstrækkelig beskyttelse af børn og unge.

Bryggeriforeningen støtter forbudet mod tilgift i form af uddeling af alkoholholdige drikkevarer, så længe det kun vedrører tilgiftstilfælde. Danske Reklame- og Relationsbureauers Brancheforening finder, at forbudet mod indsamling af personlige data fra et barn er for restriktiv.

Retsmidler og procedure for klager

Bryggeriforeningen finder, at det foreslåede administrative system er alt for omfattende, da forbrugeren risikerer at blive overinformert. Handelskammeret finder, at klageproceduren ikke virker hensigtsmæssig, og at der er behov for, at denne bestemmelse uddybes og konkretiseres.

6. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Forordningsforslaget vil i dets nuværende udformning betyde, at markedsføringslovens specialforbud om brug af tilgift, mængdebegrænsning, rabatkuponer forud for køb og købsbetingede konkurrencer ikke kan opretholdes.

Danske regler, der indeholder forbud eller restriktioner mod brugen af salgsfremmende foranstaltninger, og som er rettet mod en bestemt type varer eller tjenesteydelser, kan derimod opretholdes. Det drejer sig f.eks. om regler i sundhedslovgivningen omhandlende lægemidler og sundhedsydelser samt markedsføringslovens regel om rabatmærker til senere indløsning.

På grund af forslagets bestemmelse om gensidig anerkendelse kan de regler, der kan opretholdes, alene kræves overholdt af danske virksomheder og ikke

at virksomheder etableret i andre medlemsstater, uanset om disse markedsfører sig i Danmark.

På nuværende tidspunkt er det ikke muligt at afgøre, om forslaget vil medføre statsfinansielle konsekvenser.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Det skønnes, at forordningsforslaget gør det lettere for virksomhederne at markedsføre sig både i Danmark og i de øvrige medlemsstater. Forslaget skaber ensartede regler for virksomhederne i det indre marked, hvorved sikres retssikkerhed og lige konkurrencevilkår. Faktorer, der vil kunne øge konkurrencen og medvirke til at skabe et øget udbud af varer og tjenesteydelser på det europæiske marked. Øget konkurrence og handel vil have positive samfundsøkonomiske konsekvenser.

Ensartede regler for salgsfremmende foranstaltninger vil endvidere være til fordel for forbrugerne, idet de dermed ikke skal have kendskab til 15 medlemsstaters forskellige regelsæt. Ligeledes vil fastsættelse af en række informationskrav kunne skabe gennemsigtighed, hvorved forbrugernes tillid og tryghed til markedet kan øges. Tillid og tryghed er en væsentlig forudsætning, hvis der skal skabes vækst i handlen.

Forslagets princip om gensidig anerkendelse i relation til nationale regler, der kan opretholdes, kan imidlertid betyde, at virksomhederne på visse specifikke områder kan være underlagt strengere krav end udenlandske virksomheder. Ligeledes kan det for forbrugerne betyde en forringelse af beskyttelsen, idet de kan blive mødt af markedsføring, som ikke opfylder de krav, der findes i dansk lovgivning.

8. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Forordningsforslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg. Grundnotat er fremsendt den 8. november 2001. Høringsnotat er fremsendt den 16. januar 2001.

8. Meddelelse fra Kommissionen om Evaluering af strategien for det indre marked - 2002, KOM(2002)171

Nyt notat

Resumé

Kommissionen fremlagde den 10. april 2002 anden meddelelse om evaluering af Strategien for det indre marked - 2002, KOM(2002)171. Evalueringen gør status over, hvor langt man er kommet med indre markeds initiativerne, herunder hvilke aktioner der er forsinkede i forhold til de fastsatte tidsfrister. Kommissionen opregner nye forslag til initiativer og udpeger derudover de initiativer, som har højest prioritet.

I forhold til den oprindelige strategi og den anden evaluering er den tredje evaluering endnu mere fokuseret med klarere prioriteter og færre aktioner. De initiativer, der medtages i evalueringen, tager bl.a. udgangspunkt i prioriteringer om strukturreformer, som er fastsat i de overordnede økonomiske retningslinier, den årlige Cardiff-rapport om økonomiske strukturreformer samt konklusionerne fra Det Europæiske Råds møder i Lissabon, Stockholm og Barcelona.

I evalueringen udtrykker Kommissionen skuffelse over, at det går for langsomt, med at få vedtaget de planlagte forslag. Kun godt 50 pct. af de målrettede aktioner er gennemført.

Kommissionen peger på, at det indre marked kun kan fungere effektivt, når medlemsstaterne har gennemført vedtagne direktiver i national ret. Kun 7 medlemsstater opfylder målet om at reducere deres gennemførelselunderskud til 1,5 pct. for indre markeds direktiverne. Kommissionen opfordrer derfor til, at medlemsstaterne når en gennemførelsesprocent på mindst 98,5 pct., og 100 pct. for de direktiver, hvis gennemførelsesfrist er overskredet med 2 år.

På rådsmødet (indre marked, forbruger og turisme) den 21. maj 2002 forventes Kommissionen at præsentere evalueringen, og rådet at vedtage konklusioner herom.

Evalueringen af strategien har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser. Eventuelle lovgivningsmæssige konsekvenser må vurderes i forbindelse med de enkelte konkrete initiativer.

1. Baggrund og indhold

Strategien for EU's Indre Marked, KOM (1999) 624, blev vedtaget af Det Europæiske Råd den 10.-11. december 1999. Strategien indeholder langsigtede, strategiske mål samt målrettede aktioner med tidsfrister for, hvornår disse skal være gennemført.

Kommissionen skal én gang årligt evaluere og tilpasse strategien. Dette skal ske i overensstemmelse med bl.a. de prioriteringer vedrørende strukturreformer, som er fastsat i de overordnede økonomiske retningslinier, den årlige Cardiff-rapport om økonomiske strukturreformer samt konklusionerne fra Det Europæiske Råds møder i Lissabon, Stockholm og Barcelona.

Kommissionen fremlagde den første evaluering af Strategien for EU's Indre Marked, KOM (2000) 257, i maj 2000 og den anden 11. april 2001, KOM(2001)-198. Den 10. april 2002 fremlagde Kommissionen den tredje meddelelse om evaluering af Strategien for det indre marked - 2002, KOM(2002)-171.

Evalueringerne gør status over, hvor langt man er kommet med de målrettede aktioner, herunder hvilke aktioner der er forsinkede i forhold til de fastsatte tidsfrister. Der opregnes nye forslag til aktioner, og Kommissionen udpeger derudover de aktioner, som har højest prioritet.

I forhold til den oprindelige strategi og den første evaluering var den anden evaluering mere fokuseret med klarere prioriteter og færre aktioner. Kommissionen har nu med sin tredje evaluering fokuseret med endnu færre aktioner og klarer prioriteter.

I evalueringen udtrykker Kommissionen skuffelse over, at det går for langsomt, med at få vedtaget de planlagte forslag. Kun godt 50 pct. af de målrettede aktioner er gennemført. Blandt andet derfor har Kommissionen reduceret antallet af målrettede aktioner fra 80 i 2001 til omkring 30 i 2002.

Kommissionen har overskredet tidsfrister for fx handlingsplanen om bedre lovgivning og strategien for tjenesteydelser. Men ansvaret for det langsomme tempo skyldes primært Rådet og Europa-Parlamentet fx for EF-patentet, lovpakken om offentlige indkøb og direktivet om overtagelsestilbud. Ifølge Kommissionen skal der rådes bod på denne forsinkelse, så troværdigheden af Lissabon-strategien ikke bliver draget i tvivl.

Kommissionen peger på, at det indre marked kun kan fungere effektivt, når medlemsstaterne har gennemført vedtagne direktiver i national ret. Kun 7 medlemsstater opfylder målet om at reducere deres gennemførelsesunderskud til 1,5 pct. for indre markeds direktiverne. Kommissionen opfordrer derfor til, at medlemsstaterne når en gennemførelsesprocent på mindst 98,5 pct., og 100 pct. for de direktiver, hvis gennemførelsesfrist er overskredet med 2 år.

Evalueringen af strategien fokuserer på, at vigtige sektorer i det indre marked stadig er afskærmet fra konkurrence og markedernes skal derfor fortsat moderniseres. Det gælder især netværksindustriene og den finansielle sektor. Servicesektoren udviser de største potentielle gevinster ved yderligere integra-

tion. Kommissionen fokuserer også på offentlige indkøb, gensidig anerkendelse, standardisering og direktiver efter ny metode.

Kommissionen prioriterer videre en forbedring af erhvervs miljøet, herunder at der skabes et bedre klima for virksomhederne med nedbringelse og omstrukturering af statsstøtte, forbedring af skatte og afgiftsniveauet, de administrative byrder skal mindskes, det skal være lettere og billigere at etablere virksomhed, vedtagelsen af EF-patentet samt udarbejdelsen af foranstaltninger og tidsplan for bioteknologi samtidig med at de etiske og sociale hensyn tilgodeses.

Desuden lægger Kommissionen vægt på, at det indre marked tilgodeser borgernes interesser, hvilket vil blive beskrevet i Kommissionens kommende handlingsplan om forbrugerpolitik. Kommissionen mener, at konkurrence og foranstaltninger til at øge forbrugernes tillid til det indre marked skal styrke hinanden, bl.a. grønbogen om forbrugerbeskyttelse og via udenrettlige tvistbi-læggelsesordninger. Endelig finder Kommissionen det vigtigt at bistå ansøgerlandene med at blive i stand til at anvende reglerne i praksis.

Kommissionen nævner, at der i tilknytning til strategien vil blive udarbejdet indikatorer, så det bliver muligt at måle, hvor langt man er nået i forhold til de opstillede mål. Der vil regelmæssigt blive rapporteret herom i resultatavlen for det indre marked.

Formandskabet har fremlagt forslag til rådskonklusioner om evalueringen af strategien. Forslaget giver generelt sin støtte til Kommissionens evaluering, herunder til de fastsatte prioriteter og til Kommissionens bekymring over, at mange retsakter ikke vedtages til den fastsatte tidsfrist.

På rådsmødet (indre marked, forbruger og turisme) den 21. maj 2002 forventes Kommissionen at præsentere sin evaluering af strategien. Derudover forventes Rådet at vedtage rådskonklusioner.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om evalueringen.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen udtaler sig ikke om nærheds- og proportionalitetsprincippet i evalueringen.

Strategien vurderes at være i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Gældende dansk ret

Evalueringen af strategien berører ikke i sig selv dansk ret.

5. Høring

Evalueringen har været i høring i Specialudvalget for tekniske handelshindringer, der blandt andet består af følgende medlemmer: Det Danske Handelskammer, Dansk Standard, Dansk Industri, Dansk Handel og Service, Elektronikindustrien, Forbrugerrådet, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Landsorganisationen i Danmark, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Metalarbejderforbund, FTF, Akademikernes Centralorganisation og Ledernes Hovedorganisation.

Dansk Industri (DI) kan tilslutte sig Kommissionens konklusioner, men lægger samtidig vægt på, at medlemsstaterne påtager sig ansvaret for reelt at gennemføre de opstillede mål. Evaluering af strategien er vigtig for at skabe opmærksomhed om udeståender. Det har betydning for industrien, at der fortsat er politisk fokus på funktionen af det indre marked.

DI opfatter som særligt vigtigt, hurtigere implementering og mere effektiv håndhævelse af de fælles regler, herunder hurtig vedtagelse af standarder, mindskelse af administrative byrder, herunder særligt regelforenklning både i EU og medlemsstaterne, EF-patentet, offentlige indkøb, nedbringelse af statsstøtte, skattepakken, handlingsplanen for finansielle tjenesteydelser, generelt fri bevægelighed for tjenesteydelser og hjælp til kandidatlandene i forbindelse med udvidelsen bør ligeledes prioriteres højt.

Om standardiseringsarbejdet ønsker Kommissionen at knytte Fællesskabets finansielle støtte til resultatkriterierne for de europæiske standardiseringsorganisationer. Industrien støtter denne udvikling, men selve arbejdet udføres af frivillige, der selv må betale både tid, rejseomkostninger og en del af administrationen. Der er altså grænser for, hvor meget økonomisk pression vil hjælpe på effektiviteten, hvis også kvaliteten skal holdes oppe. DI foreslår i stedet en bredere analyse af fortsatte forbedrings- og effektiviseringsmuligheder.

Forbrugerrådet hæfter sig især ved, at der i den kommende tid bliver satset på "at sikre, at det indre marked giver håndgribelige fordele til borgerne, især i deres rolle som forbrugere...".

Forbrugerrådet støtter moderniseringen af konkurrencereglerne, og at tekniske handelshindringer mindskes bl.a. ved fælles standarder. Forbrugerrådet pointerer, at gensidig anerkendelse ofte vil være uacceptabelt inden for forbrugerbeskyttelsesområdet.

Forbrugerrådet støtter tiltag, herunder SOLVIT, der forenkler og forbedrer lovgivning, og minder om, at sådanne tiltag tidligere har været maskerede forsøg på at ophæve forbrugerlovgivning.

Forbrugerrådet er enige i, at tempoet i gennemførelsen af handlingsplanen for finansielle tjenesteydelser skal øges - med behørig hensyntagen til forbrugernes rettigheder. Forbrugerrådet har foreslået, at forbrugerrelaterede regler bliver højt prioriteret under det danske formandskab.

Om etablering af et system til konsekvensvurdering og minimumsstandarder for høringer minder Forbrugerrådet om, at det er helt nødvendigt, at alle stakeholders, inklusive forbrugerne, bliver hørt konsekvent af hensyn til forbrugernes tillid til det indre marked.

Med hensyn til telekommunikationsgebyrer er den manglende gennemsigtighed fortsat et problem for udviklingen af markedet. Forbrugerrådet finder det positivt, at bæredygtig udvikling og miljøbeskyttelse inddrages i politikken for det indre marked. Endelig støtter Forbrugerrådet stærkt, at opfølgningen på grønbogen om forbrugerbeskyttelse prioriteres og denne behandles parallelt med forordningsforslaget om salgsfremmende foranstaltninger.

Endelig er Forbrugerrådet enig i, at kvantitativ måling skal kombineres med en kvalitativ evaluering af resultaterne, herunder en forbrugertilfredshedsmåling. Indikatorerne til at måle fremskridtene bør udarbejdes i samarbejde med den europæiske forbrugerorganisation BEUC.

FTF er enig med Kommissionen i, at resultatet af gennemførelsen af de målrettede aktioner er skuffende, men finder det vigtigt, at initiativerne gennemarbejdes grundigt frem for, at der sker en forhastet behandling med deraf følgende konsekvenser for kvaliteten.

Det gælder bl.a. revisionen af reglerne om offentlige indkøb af vare- og tjenesteydelser m.v., hvor FTF finder, at det er af største nødvendighed, at det bliver muligt at stille krav om miljø, arbejdsmiljø og sociale hensyn. FTF mener herunder, at lovpakken ikke bør vedtages, uden at der udarbejdes en vejledning om, hvordan hensyn til miljø/arbejdsmiljø og sociale hensyn indbygges i offentlige kontrakter. Derudover skal tærskelværdierne ikke sættes for lavt.

FTF er tilhænger af, at der også gennemføres ændringer om beskatning af kapitalafkast, så man ikke kan undgå beskatning ved at flytte kapital mellem medlemslandene. FTF mener også, at skatter, der virker miljøregulerende, bør prioriteres. Endeligt ser FTF positivt på tiltag indenfor fødevarerikkerhed, som er overordentligt vigtigt.

6. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Evalueringen af strategien har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Eventuelle lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser må vurderes i forbindelse med de enkelte konkrete initiativer.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

En samlet og opdateret strategi for EU's indre marked sætter fokus på nødvendigheden af at sikre en hurtig og effektiv gennemførelse af det indre marked til gavn for EU-landenes økonomier og beskæftigelse.

8. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Evalueringen af strategien for EU's indre marked - 2002 har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg. Evalueringen af strategien for 2001 blev forelagt Europaudvalget i forbindelse med forelæggelsen af dagsordenen for rådsmødet (indre marked) den 30. og 31. maj 2001. Evalueringen af strategien for 2000 blev forelagt Europaudvalget i forbindelse med forelæggelsen af dagsordenen for rådsmødet (indre marked) den 25. maj 2000 samt ved grundnotat oversendt til udvalget den 4. juli 2000.

9. Rådsresolution om forenkling og forbedring af de lovgivningsmæssige rammer

Revideret notat

Ændringer markeret med kursiv

Resumé

Kommissionen forventes på Rådsmødet (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 21. maj 2002 at orientere om den handlingsplan for bedre regulering, som Kommissionen forventes at fremlægge ugen efter (29. maj 2002). Handlingsplanen er et led i den samlede strategi med at forbedre og forenkle de lovgivningsmæssige rammer i EU. Handlingsplanen vil indeholde anbefalinger/aktioner rettet mod både fællesskabsniveau og nationalt niveau. Det forventes, at en stor del af disse vil svare til de anbefalinger, der er opstillet i højniveaugruppens rapport om bedre regulering fra november 2001 (Mandelkern-rapporten).

Der er ingen påvirkning af gældende dansk ret.

1. Baggrund & indhold

Det Europæiske Råd (DER) i Lissabon i marts 2000 pålagde Kommissionen, Rådet og medlemsstaterne at udarbejde en fælles EU-strategi for bedre regulering inden udgangen af 2001. Strategien skal fremme "klare og effektive lovgivningsmæssige rammer for at sikre borgernes beskyttelse og virksomhedernes konkurrenceevne og derved begrænse omkostningerne i forbindelse med lovgivningens eventuelle dårlige kvalitet". Strategien skal ses i sammenhæng med Lissabon-processen, hvis formål er at gøre EU til verdens mest dynamiske og konkurrencedygtige økonomi i 2010.

For at fremme processen nedsatte ministrene med ansvar for offentlig forvaltning en højniveauarbejdsgruppe (Mandelkern-gruppen). Mandelkern-gruppen offentliggjorde en rapport i november 2001, der indeholder en række anbefalinger til, hvordan der nationalt og på EU-plan sikres en høj kvalitet i hele lovgivningsforløbet. Mandelkern-rapporten fokuserer på følgende områder (indholdet i Mandelkern-rapporten er nærmere beskrevet i aktuelt notat af 15. november 2001 til Folketingets Europaudvalg):

1. *Krav vedrørende overvejelser om behovet for regulering, herunder muligheden for at bruge alternative reguleringsformer.*
2. *Krav vedrørende konsekvensvurderinger ved ny regulering.*
3. *Krav vedrørende konsultation, høring og dialog.*

4. Etablering af et udvidet forenklingsprogram for eksisterende EU-regulering samt opfordring til medlemsstaterne om at udarbejde en sammenhængende national forenklingsspolitik.
5. Bedre tilgængelighed til lovgivningen via konsolidering og enklere sprog.
6. Etablering af effektive strukturer, herunder etablering af et enstrengt reguleringsnetværk mellem alle Kommissionens generaldirektorater samt tilsvarende nødvendige administrative og institutionelle tiltag i medlemsstaterne.

Mandelkern-rapporten blev forelagt DER i Laeken i december 2001. Samtidig afgav Kommissionen en meddelelse om enklere lovgivningsmæssige rammer. Heri fremgår det, at strategien for bedre regulering vil sætte ind i forhold til at forenkle eksisterende regulering, forbedre forberedelsen af ny regulering (høring og konsekvensvurderinger), fremme bedre og hurtigere implementering af EU-regulering til national lovgivning samt generelt at udvikle en ny og bedre reguleringskultur.

Bedre regulering blev sidst behandlet på DER i Barcelona 15.-16. marts 2002. Det hedder i topmødekonklusionerne, at

"Bestræbelserne på at forenkle og forbedre de lovgivningsmæssige rammer vil blive fortsat med stor energi både på nationalt plan og på fællesskabsplan med inddragelse af interinstitutionelle aspekter og vil navnlig fokusere på behovet for at mindske den administrative byrde for små og mellemstore virksomheder. Det Europæiske Råd opfordrer Kommissionen til forud for det kommende møde i Sevilla at forelægge sin handlingsplan, der navnlig bør tage hensyn til anbefalingerne fra Mandelkern-gruppen vedrørende Administrativ Forenkling."

Det forventes, at Kommissionen på den baggrund vil fremlægge en samlet pakke om bedre regulering den 29. maj. Pakken vil indeholde tre elementer:

- Handlingsplan om bedre regulering
- Meddelelse om konsekvensvurderinger
- Meddelelse om minimumstandarder for høringer.

Kommissionen forventes på mødet den 21. maj i Rådet (Indre Marked, forbruger og turisme) at give en mundtlig orientering om indholdet i den kommende handlingsplan. Det forventes, at handlingsplanen vil indeholde 16-17 anbefalinger/aktioner vedr. kodificering og forenkling af den eksisterende lovgivning, høringer og konsekvensvurderinger, hvilket i store træk skulle svare til Mandelkern-gruppens anbefalinger. I forlængelse heraf forventes rådet (for indre marked, forbruger og turisme) at vedtage rådskonklusioner om bedre regulering. Rådskonklusionerne vil være en opfølgning på Laeken-meddelelsen og vil ikke foregribe handlingsplanen.

Endelig forventes Kommissionen at fremlægge handlingsplanen for bedre regulering på DER i Sevilla den 20.-21. juni 2002.

3. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har udtrykt stor interesse i at deltage og bidrage til arbejdet med at skabe bedre EU-regulering.

Kommissionen foreslog i Læken-meddelelsen, at bedre regulering drøftes mellem alle EU's institutioner. Der er etableret en inter-institutionel gruppe (High-level Technical Group) med deltagelse af Parlamentet, Kommissionen og Rådet (rådssekretariatet og formandskabet). Den inter-institutionelle gruppe har et bredt mandat, herunder bedre regulering. Gruppen drøftede for første gang strategien for bedre regulering den 5. april 2002. Det fremgik her, at Parlamentets endelige udtalelse om Læken-meddelelsen først kan forventes til juni.

4. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Forbedring af procedurer for bedre regulering i medlemsstaterne er et nationalt anliggende. Handlingsplanen forventes i lighed med Mandelkern-rapporten at behandle forhold vedrørende medlemsstaternes procedurer for bedre regulering under henvisning til den åbne koordinations metode, som blev vedtaget på DER i Lissabon, dvs. opstilling af best practise og anbefalinger til medlemsstaterne.

Handlingsplanen for bedre regulering forventes ikke i sig selv at få betydning for nærhedsprincippet.

5. Gældende dansk ret

Der er ingen påvirkning af gældende dansk ret.

6. Høring

Mandelkern-rapporten har været sendt i høring i specialudvalget vedrørende institutionelle spørgsmål (d. 15. november 2001).

Der vil blive gennemført en ny høring, når handlingsplanen foreligger.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

EU-strategien for bedre regulering har ingen umiddelbare lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser. Hvis handlingsplanen gennemfører en række af Mandelkern-rapportens anbefalinger til medlemsstaterne, kan det betyde mindre administrative udgifter fx til etablering af administrative og institutionelle strukturer med henblik på at sikre høj kvalitet i den nationale regulering.

8. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Det er hensigten at forbedre kvaliteten af lovgivningen i EU, bl.a. med henblik på at lette erhvervslivets administrative byrder og dermed bidrage til at styrke erhvervslivets konkurrenceevne og evnen til at skabe beskæftigelse.

9. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Sagen har tidligere været forelagt d. 9. marts 2001 forud for rådsmødet (Indre Marked, Forbruger, Turisme) den 12. marts 2001 samt forud for rådsmødet (Indre Marked, Forbruger, Turisme) den 26. november 2001.

10. Resultattavlen for Det Indre Marked, nr. 10

Nyt notat

Resumé

Som en del af Handlingsplanen for Det Indre Marked blev det besluttet, at Kommissionen hvert halve år skal udarbejde en resultattavle, som gør status over effektiviteten og implementeringen af det indre marked.

På rådsmødet (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 21. maj 2002 forventes det, at Kommissionen vil præsentere resultattavlens 10. udgave. Den 10. udgave af Resultattavlen foreligger endnu ikke.

1. Baggrund og indhold

Det Europæiske Råd vedtog i Amsterdam den 16.-17. juni 1997 Handlingsplanen for Det Indre Marked. Formålet med handlingsplanen var at forbedre gennemførelsen og effektiviteten af Det Indre Marked. Med henblik på at gøre status udarbejder Kommissionen hvert halve år en resultattavle.

Den 9. udgave af resultattavlen udkom i november 2001. Den 9. udgave af resultattavlen udkom i november 2001. På forårstopmødet i Stockholm 2001 blev stats- og regeringscheferne enige om, medlemsstaterne til topmødet i Barcelona 2002 skulle have reduceret deres gennemførselsunderskud til 1,5 pct. for indre markeds direktiver. Kun 7 medlemsstater (Danmark, Sverige, Finland, Holland, Spanien, Belgien og UK) opfyldte da målet om at reducere deres gennemførselsunderskud til 1,5 pct. for indre markeds direktiverne. Resterende lande havde gennemførselsunderskud på højst 3 pct. Stats- og regeringscheferne besluttede derfor på topmødet Barcelona, at medlemsstaterne til topmødet 2003 skal en gennemførselsprocent på mindst 98,5 pct., og 100 pct. for de direktiver, hvis gennemførelsesfrist er overskredet med 2 år.

Den 10. udgave foreligger endnu ikke. På rådsmødet (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 21. maj 2002 forventes det, at Kommissionen vil præsentere resultattavlens 10. udgave.

Det forventes, at Resultattavlen nr. 10 bl.a. vil indeholde følgende afsnit:

Det indre markeds lovgivningsmæssige ramme

- Gennemførelse af indre markeds direktiverne i national ret
- Fremgang i standardiseringen
- Tekniske handelshindringer – fri bevægelighed af varer

Forbedring af effektiviteten

- Strategien for det indre marked

- Handlingsplanen for finansielle tjenesteydelser

Effekter af det indre marked

- Resultater fra en europæisk prissammenligningsanalyse af telepriser
- Indre Markeds indeks indeholdende indikatorer om opfølgningen på strategien for det indre marked
- Virksomhedstilfredshedsundersøgelse

2. Europa-Parlamentets holdning

Resultattavlen foreligger ikke endnu.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen forventes ikke at vurdere sagen i forhold til nærheds- og proportionalitetsprincippet.

Sagen skønnes at være i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Gældende dansk ret

Resultattavlen berører ikke i sig selv dansk lovgivning.

5. Høring

Resultattavlen har ikke været i høring, da den ikke er modtaget.

6. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Sagen skønnes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Sagen skønnes ikke i sig selv at have samfundsøkonomiske konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Europaudvalget har ikke tidligere været orienteret om Resultattavlen nr. 10. I forbindelse med forelæggelsen af dagsordenen for rådsmødet (indre marked, forbruger og turisme) den 26. november 2001 blev Europaudvalget orienteret om Resultattavlen nr. 9.

11. Tjenesteydelser af generel økonomisk interesse - meddelelse fra Kommissionen

Nyt notat

Resumé

Det forventes, at Kommissionen på rådsmødet (indre marked, forbruger og turisme) den 21. maj 2002 vil orientere om status for arbejdet med den kommende meddelelse om evalueringsmetoder for tjenesteydelser af generel økonomisk interesse.

Den kommende meddelelse om evalueringsmetoder har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

1. Baggrund og indhold

Det Europæiske Råd (DER) opfordrede i december 2000 Kommissionen til at arbejde videre med at sikre større klarhed og forudsigelighed i anvendelsen af konkurrencereglerne på området for tjenesteydelser af generel økonomisk interesse (også kaldet forsyningspligtigheder eller public service ydelser – fx el, gas, vand, tele og jernbane).

Som opfølgning herpå præsenterede Kommissionen i efteråret 2001 en rapport, der særligt omhandler fire forbehold: 1) statsstøtteregelemlernes anvendelse på public-service området, 2) regler for tildeling af koncessioner vedrørende public-service, 3) sikring af kvalitet i public service og 4) omtale af public-service området i EF-traktaten.

Kommissionens rapport blev drøftet i Rådet (Indre Marked), Forbruger og Turisme) i november 2001. Rådet vedtog en række konklusioner, som støtter de initiativer Kommissionen lagde op til i rapporten, nemlig at der:

- Etableres et retligt instrument om statsstøtteregelemlernes anvendelse på public-service;
- Udarbejdes en metode til at vurdere kvaliteten af disse ydelser (benchmark);
- Rapporteres om fremskridt med retlige instrumenter til DER-København i 2002.

På DER-Læken i december 2001 hilste man rådskonklusionerne velkomne. Man opfordrede også Kommissionen til at udarbejde retningslinier for statsstøtteregelemlernes anvendelse på virksomheder, som udfører public-service opgaver.

På det efterfølgende DER-møde i Barcelona anmodede Det Europæiske Råd Kommissionen om, at fremlægge sin meddelelse om evalueringsmetoder på Rådets samling i maj og aflægge rapport til Det Europæiske Råd i Sevilla

om, hvordan arbejdet med retningslinierne for statsstøtte forløber, og om nødvendigt foreslå en gruppefritagelsesforordning på dette område. Kommissionen blev yderligere anmodet om at fortsætte sin undersøgelse med henblik på at konsolidere og specificere de principper om tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse, der ligger til grund for traktatens artikel 16, i et forslag til rammedirektiv, idet de forskellige berørte sektors særlige karakteristika dog respekteres, og der tages hensyn til traktatens artikel 86. Kommissionen vil aflægge rapport inden årets udgang.

Det forventes, at Kommissionen på rådsmødet (indre marked, forbruger og turisme) den 21. maj 2002 alene vil orientere om status for arbejdet med den kommende meddelelse om evalueringsmetoder.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentets har endnu ikke udtalt sig.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Sagen skønnes at være i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Gældende dansk ret

I Danmark varetages reguleringerne af almenyttige tjenesteydelser primært af Trafikministeriet, Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, Økonomi- og Erhvervsministeriet, Kulturministeriet og Miljøministeriet. Reguleringen inden for de specifikke sektorer bliver suppleret af markedsføringsloven, konkurrencelovgivningen samt almindelige formueretlige regler i aftaleloven og købeloven.

5. Høring

Meddelelsen har ikke været i høring, da den endnu ikke foreligger.

6. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Der er ikke umiddelbart lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser forbundet med rapporten.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Hvis Kommissionens initiativer fører til en fremskyndelse af liberaliseringprocessen, skønnes det at have positive samfundsøkonomiske konsekvenser. På områder, som allerede er blevet helt eller delvist liberaliseret, har man i Danmark set en faldende tendens i priserne, uden at forsyningssikkerheden er blevet påvirket.

8. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 21. september 2001 i forbindelse med rådsmøde (indre marked, forbru-

ger og turisme) der 27. september 2001 og forud for rådsmødet (indre marked, forbruger og turisme) den 26. november 2001.

12. Formandskabernes (Spanien/Danmark/Grækenland) fælles arbejdsprogram

Nyt notat

Resumé

I 1997 introducerede de tre formandskaber Luxembourg, Storbritannien og Østrig et nyt arbejdsredskab for planlægning, strategi og kontinuitet for arbejdet i Rådet (indre marked, forbruger og turisme), nemlig det fælles arbejdsprogram. De efterfølgende formandskaber har herefter præsenteret deres fælles arbejdsprogrammer. De rullende arbejdsprogrammer beskriver formandskabernes prioriteringer og tidsplaner for gennemførelse af initiativerne.

Arbejdsprogrammet for de tre formandskaber Spanien, Danmark og Grækenland foreligger ikke endnu, men forventes offentliggjort om kort tid.

Formandskabernes arbejdsprogram har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

1. Baggrund og indhold

I 1997 introducerede de tre formandskaber Luxembourg, Storbritannien og Østrig et nyt arbejdsredskab for planlægning, strategi og kontinuitet for arbejdet i Rådet (Indre Marked), nemlig det fælles arbejdsprogram. De efterfølgende formandskaber har herefter præsenteret deres fælles arbejdsprogrammer. De rullende arbejdsprogrammer beskriver formandskabernes prioriteringer og tidsplaner for gennemførelse af initiativerne.

Arbejdsprogrammet for de tre formandskaber Spanien, Danmark og Grækenland foreligger ikke endnu, men forventes offentliggjort om kort tid.

Arbejdsprogrammet (Spanien, Danmark og Grækenland) vil have som de vigtigste prioriteter:

- Udviklingen af det indre marked i forhold til Lissabonprocessen og opfølgningen på Lissabon, Stockholm og Barcelona topmøderne. Fokus er initiativer, som forbedrer virksomhedernes mulighed, ikke mindst SMV'ers, for at drage fulde fordele af det indre marked ved at fjerne barrierer for effektiv grænseoverskridende handel, investeringer og tilvejebringelse af service.
- Den økonomiske reformproces, herunder styrkelse af konkurrencen

- Fjernelse af tekniske og administrative barrierer i det indre marked for at sikre fri bevægelighed
- Forbedring af gennemførelsen af indre markeds lovgivningen

Af væsentlige konkrete lovgivningsinitiativer forventes formandskaberne at nævne bl.a. offentlige indkøb, EF-patentet, teknisk harmonisering, selskabslov, fri bevægelighed af personer, tjenesteydelser, farlige stoffer, toldlovgivning samt forbrugerbeskyttelse.

Endvidere lægger formandskaberne op til, at den økonomiske reformproces skal rationaliseres og strømlines.

2. Europa-Parlamentets holdning

Det fælles arbejdsprogram foreligger ikke endnu.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Arbejdsprogrammet vil ikke berøre ikke nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Gældende dansk ret

Det fælles arbejdsprogram berører ikke i sig selv dansk lovgivning.

5. Høring

Det fælles arbejdsprogram foreligger ikke endnu, og har derfor ikke været i høring.

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Arbejdsprogrammet vil ikke i sig selv have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Arbejdsprogrammet vil ikke i sig selv have samfundsøkonomiske konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Det fælles arbejdsprogram for Spanien, Danmark og Grækenland har ikke tidligere været nævnt for Folketingets Europaudvalg.

13. Forslag til Rådets forordning om EF-patentet - KOM(2000)412

Revideret notat

Ændringer er markeret med kursiv

Resumé

Forordningsforslaget fra august 2000 tager sigte på at skabe et effektivt system til beskyttelse af patentrettigheder, som samtidigt er billigt og let tilgængeligt for brugerne af systemet. Det foreslås, at samtlige EU-medlemsstater skal være dækket af én patentansøgning. Ifølge forslaget skal EF-patentsystemet i ansøgningsfasen bygge på det allerede eksisterende system etableret via Den Europæiske Patentkonvention (EPK). Det foreslås, at Den Europæiske Patentorganisation (EPO) skal udstede patenterne med umiddelbar virkning for samtlige EU-medlemsstater. Patenterne skal herefter foreligge i deres helhed på ét af de tre EPO-proceduresprog (fransk, tysk, engelsk), og patentkravene på alle tre sprog. Efter patentmeddelelsen skal patentet reguleres efter de regler, der fastsættes i forordningen.

Til blandt andet at afgøre spørgsmål om EF-patenternes gyldighed og krænkelse heraf, foreslår Kommissionen oprettelse af en ny retsinstans benævnt "EF-retten for intellektuel ejendomsret", som skal have både førsteinstans- og appelafdelinger. Endelig foreslår Kommissionen, at samtlige gebyrer for EF-patenterne skal tilfalde EPO, til forskel fra i dag, hvor gebyrerne deles mellem de nationale patentmyndigheder og EPO.

Vedtagelsen af forslaget medfører, at patentloven skal ændres. Herudover kræver forslaget om etablering af en enekompetent retsinstans en ændring af den danske retsplejelov.

På rådsmødet (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 30. og 31. maj 2001, blev der opnået enighed om en fælles strategi for det videre arbejde vedrørende sprogordningen, de nationale patentkontorers rolle, domstolssystemet og gebyrsystemet. Under rådsmøderne den 26. november og 20. december 2001 blev det forsøgt at opnå til enighed om en præcisering af den fælles strategi fra maj 2001, hvilket dog ikke lykkedes.

1. Baggrund og indhold

Baggrund

Kommissionen fremsatte den 1. august 2000 et forordningsforslag om EF-patentet, KOM(2000)412. Hjemmelen til forslaget er artikel 308 i Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Fællesskab. Kravet til vedtagelse er enstemmighed.

Forordningsforslaget blev fremsendt til medlemsstaterne den 25. august 2000 og blev præsenteret af Kommissionen på rådsmødet (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 28. september 2000.

Forordningsforslaget var på rådsmøderne (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 30. november 2000, 12. marts 2001, 30.-31. maj 2001, 27. september, 26. november 2001, 20. december 2001 og 1. marts 2002 til drøftelse. På rådsmødet den 30 og 31. maj 2001 blev der opnået enighed om iværksættelse af proceduren for ændring af Den Europæiske Patentkonvention. Derudover blev der vedtaget en fælles strategi (common approach) med en struktur for de kommende forhandlinger. Strategien fastlagde meget brede principper for EPO's rolle, de nationale patentkontorers rolle, spørgsmålet, gebyrstrukturen og domstolssystemet.

Det lykkedes ikke under rådsmøderne den 26. november 2001 og 20. december 2001 at nå til enighed om en konkretisering af den fælles strategi fra maj 2001. På rådsmødet (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 1. marts 2002 blev der gjort status for arbejdet med EF-patentet.

Indhold

Forslaget er udarbejdet på baggrund af henholdsvis Kommissionens grønbog om EF-patentet og det fremtidige europæiske patentsystem KOM(97)314 af 16. juni 1997 og opfølgningen på grønbogen KOM(99)42 af 5. februar 1999. Herudover danner Aftalen om EF-patenter (1989) baggrund for en del af forordningsforslagets bestemmelser.

Opnåelse af patentbeskyttelse kan i dag ske på to måder i Europa. Den ene måde er ved indlevering af en ansøgning til de nationale patentmyndigheder, hvorved der opnås et nationalt patent. Den anden mulighed er at søge om et europæisk patent via EPO, der forvalter EPK. Ansøgningen behandles og patentet udstedes centralt af EPO. I ansøgningen udpeger ansøgeren de medlemslande, som ansøgeren ønsker, at patentet skal have gyldighed i. Når et europæisk patent bliver meddelt, skal patentet i oversat form fremsendes til de udpegede nationale patentmyndigheder, og der skal betales et publiceringsgebyr. Sker dette inden for de fastsatte frister, bliver det europæiske patent gyldigt i det pågældende land, og har samme virkning og reguleres ud fra samme nationale regler som de "rene" nationale patenter. Retstvister afgøres af de nationale domstole med virkning for hvert enkelt land.

Det nuværende system er både langsommeligt og dyrt. Det er således væsentligt dyrere at få patent i Europa end i Japan og USA. Omkostningerne til at forsvare patentet mod krænkelser, dvs. ved at anlægge retssager ved alle nationale domstole, kan endvidere være økonomisk uoverkommeligt for små og mellemstore virksomheder.

Formålet med forordningsforslaget er at etablere et effektivt og billigt EU-system med central udstedelse af patenter med umiddelbar virkning i medlemslandene og en central domstol. Sigtet med dette er at fremme den europæiske innovation og konkurrenceevne i forhold til især USA og Japan.

Enhedskarakter

EF-patentet skal have enhedskarakter, det vil sige, at det får samme virkning for hele EU under ét. Det kan ligeledes kun erklæres ugyldigt, begrænses, overdrages eller ophøre med virkning for hele området. Licens kan dog meddeles for de enkelte lande.

Regulering

I ansøgningsfasen vil patentansøgningen om et EF-patent være undergivet reglerne og procedurene i EPK, dog med respekt af den gældende EU-ret. For at skabe mulighed for, at EPO kan behandle ansøgninger om EF-patenter, foreslås det, at Fællesskabet tiltræder EPK. EF-patentet vil efter meddelelsen være reguleret af forordningens bestemmelser.

Sprog

I det nuværende EPK-system skal patentet for at opnå gyldighed i de enkelte medlemsstater oversættes til medlemsstatens sprog. For at EF-patentet skal være økonomisk overkommeligt, foreslås der indført et sprogregime, som adskiller sig fra det, der findes i EPK-regi.

Når EF-patentet er meddelt på ét af EPO proceduresprogene (engelsk, tysk og fransk), skal kravene (den del af patentet, der fastlægger beskyttelsens omfang) ifølge forslaget oversættes til de to andre proceduresprog. EF-patentets gyldighed skal således ikke være afhængig af oversættelse af patentet eller dele deraf til samtlige nationale sprog.

Hvis der bliver anlagt sag mod en formodet krænker af et EF-patent, kan yderligere oversættelse dog blive nødvendig. Som udgangspunkt formodes en påstået patentkrænker, der ikke har haft adgang til patentteksten på det officielle sprog i den medlemsstat, hvor han har bopæl, ikke bevidst at have krænket patentet. Der er således en formodning for god tro, medmindre ond tro kan bevises. For at beskytte patentkrænkeren i god tro, er det foreslået, at patenthaveren ikke kan få tilkendt erstatning for den periode, der ligger forud for patentkrænkerens modtagelse af en oversættelse af patentet.

Domstolssystemet

Ud fra argumentet om størst mulig retssikkerhed og ensartet retspraksis, samt under hensyntagen til hensigten med at skabe et effektivt og billigt patentsystem, foreslår Kommissionen, at der oprettes et centraliseret og spe-

cialiseret domstolssystem til behandling af patentsager. Kommissionen foreslår konkret, at der oprettes en ny retsinstans benævnt "EF-retten for intellektuel ejendomsret", som skal omfatte både førsteinstans- og appelafdelinger.

Domstolen skal have enekompetence til at pådømme spørgsmål vedrørende et EF-patents gyldighed og krænkelse, og domstolen skal have mulighed for at nedlægge fagedforbud, tilkende erstatning m.m. Hvis en sag om et EF-patents gyldighed anlægges ved en national domstol, indebærer enekompetencen, at den nationale domstol skal erklære sig for inkompetent og afvise sagen. De nationale domstoles kompetence foreslås begrænset til sager vedrørende retten til patentet eller aftalte licenser.

Med Nice-traktaten vil der i artikel 229a blive skabt hjemmel til, at Rådet ved enstemmighed kan vedtage bestemmelser med henblik på at tillægge EF-Domstolen kompetence til at afgøre tvister vedrørende anvendelsen af retsakter om enerettigheder, herunder patenter. Yderligere følger det af bestemmelsen, at de nationale forfatningsmæssige procedurer vil skulle følges til vedtagelsen af disse bestemmelser. Det skal bemærkes, at Nice-traktaten først træder i kraft, når samtlige medlemsstater har ratificeret den.

Kommissionens forslag bygger på den grundtanke, at domstolens 1. og 2. instans er central. Under rådsmødet den 30. og 31. maj 2001 var der enighed om, at arbejdet med et fælles domstolssystem skal ske inden for rammerne af Nice-traktaten.

Gebyrer

Det foreslås i forordningsforslaget, at de årsgebyrer, som skal betales for, at patentet vedbliver at være i kraft, udelukkende tilfalder EPO. Dette er nyt i forhold til i dag, hvor indtægterne i forbindelse med europæisk patentbeskyttelse deles ligeligt mellem det pågældende land og EPO.

I den fælles strategi fra rådsmødet den 30. og 31. maj blev det imidlertid vedtaget, at en vis procentdel af årsgebyrerne for EF-patentet skal tilfalde de nationale kontorer, således at de nationale kontorer forsat kan udøve innovationsfremmende aktiviteter i nærområderne.

Nationale kontorers rolle

Kommissionens forslag indrager ikke de nationale kontorer i arbejdet med EF-patentet. Det er vedtaget i den fælles strategi af 31. maj 2001, at de nationale kontorer skal indtage en væsentlig rolle i arbejdet med EF-patentet, herunder at udføre nyhedsundersøgelse (dvs. undersøge om en opfindelse er ny i forhold til kendt teknik). Et sådant arbejde forudsætter overholdelse af fastsatte fælles kvalitetsstandarder.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentets holdning forelå den 10. april 2002. Europarlamentet godkendte Kommissionens forslag med ændringer (18 stk.). Hovedelementerne i Europaparlamentets udtalelse er, at 1) sprogordningen bør være lig den, der finder anvendelse for EF-varemærket (engelsk, tysk, fransk, spansk og italiensk), 2) der bør tildeles de nationale patentmyndigheder en rolle i relation til behandlingen af ansøgninger om EF-patenter, 3) nationale domstole med erfaring i patentsager bør være 1. instans i søgsmål vedrørende EF-patentet, og 2. instansen skal være en central EF-domstol og 4) en vis del af gebyrindtægterne for EF-patentet skal tilfalde de nationale patentmyndigheder til finansiering af videnformidlingsaktiviteter.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen vurderer, at målene om at fremme innovationen og væksten i Det Europæiske Fællesskab, samt at give fremstilling og distribution af patenterede opfindelser EF-dimensioner, bedst opnås via en forordning. Kommissionen henviser til, at de opstillede mål ikke kan opfyldes af medlemslandene hverken hver for sig eller samlet, hvorfor de som følge af deres grænseoverskridende virkninger skal gennemføres på EF-plan.

Kommissionen henviser ligeledes til, at Domstolen har fastslået, at der ikke kan indføres intellektuelle ejendomsrettigheder på EF-plan gennem en harmonisering af de nationale lovgivninger.

I betragtning af rettighedernes enhedskarakter mener Kommissionen, at systemets iværksættelse ikke kan overlades til medlemslandenes skøn. Den foreslåede retsakt, en forordning, begrænser sig ifølge Kommissionen således til det minimum, der er nødvendig for at nå de tilstræbte mål, og går ikke længere end nødvendigt.

Kommissionens forslag indebærer en høj grad af centralisering ved behandlingen af patentansøgninger i Europa. Som påpeget af Kommissionen kan de betydelige positive følger af et fælles patentsystem imidlertid ikke opnås uden indførelse af et centraliseret patentsystem reguleret ved forordning.

Det er derfor regeringens vurdering, at Kommissionens forslag er i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Gældende dansk ret

Reglerne om patenter findes i lovbekendtgørelse nr. 781 af 30. august 2001. Herudover findes bekendtgørelse nr. 374 af 19. juni 1998 om patenter og supplerende beskyttelsescertifikater. Danmark har tillige ratificeret Den Europæiske Patentkonvention.

5. Høring

Kommissionens oprindelige forslag har været sendt i høring i august 2000 hos følgende organisationer: Advokatrådet, Akademiet for de Tekniske Videnskaber, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Danmarks Tekniske Universitet, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse, Dansk Forening for Industriens Patent- og Varemærkespecialister (DIP), Dansk Forening til Fremme af Opfindelser (DaFFO), Dansk Handel & Service, Dansk Industri (DI), Dansk Patent- og Varemærkekonsulentforening af 1953, Dansk Teknologisk Institut, De Danske Patentagenters Forening (Patentagentforeningen). Det Danske Handelskammer, Formanden for Det Rådgivende Udvalg for Industriel Ejendomsret, professor dr. jur. Mogens Koktvedgaard, Håndværksrådet, Ingeniørforbundet i Danmark, Ingeniørforeningen i Danmark, Landbrugsrådet, Landsorganisationen i Danmark, LEGO Holding A/S, LIF Lægemedelindustriforeningen, Løvens Kemiske Fabrik, Novo Nordisk A/S og Teknologirådet.

Forslaget har tillige været behandlet i Specialudvalget for Tekniske Handelshindringer.

De danske standpunkter vedrørende sprogordningen, Fællesskabets tiltrædelse til EPK, domstolsspørgsmålet, de nationale kontorers rolle og gebyrspørgsmålet blev endvidere den 12. september 2001 forelagt og koordineret med Specialudvalget for Tekniske Handelshindringer for Industrivarer.

Der er modtaget høringssvar fra følgende:

Dansk Patent- og Varemærkekonsulentforening af 1953, Dansk Forening for Industriens Patent- og Varemærkespecialister, Formanden for Det Rådgivende Udvalg, professor, dr. jur. Mogens Koktvedgaard, Landbrugsrådet, LEGO Holding A/S, LIF Lægemedelindustriforeningen, Dansk Industri, Patentagentforeningen, Løvens Kemiske Fabrik, Dansk Forening til Fremme af Opfindelser, Novo Nordisk A/S, Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse, Advokatrådet og Håndværksrådet.

De fremkomne høringssvar kan opdeles på følgende måde:

Enheds karakter

LEGO Holding A/S anfører, at det formentlig er den eneste rigtige løsning med en enheds karakter, hvorefter et patent, såfremt det bortfalder, bortfalder for hele Fællesskabets område. Dette kan dog tænkes at få den effekt, at man udtager nationale patenter eller et europæisk patent, idet man ikke nødvendigvis mister sin ret i alle lande gennem disse systemer. Håndværksrådet, Advokatrådet, Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse, DIP, DaFFO, Patentagentforeningen, DI, og LEGO Holding A/S støtter, at der indføres et enhedspatent.

Sprog

DIP og LIF er positive overfor ethvert tiltag, der kan nedsætte omkostningerne til patentering og kan tilslutte sig forslaget, men LIF og Novo Nordisk A/S så allerhelst, at behandlingssproget blev engelsk, og at der kun skal ske oversættelse i tilfælde af krænkelse. DI har efterfølgende udtalt sig positivt overfor en et-sprogløsning. Patentagentforeningen kan tilslutte sig sprogløsningen, såfremt muligheden for at opnå erstatning gøres betinget af det objektive kriterium, at der foreligger en oversættelse af hele patentskriftet til dansk. DaFFO finder, at alle EF-patenter skal findes på minimum engelsk, og såfremt de findes på fransk eller tysk, bør Kommissionen gives fuldmagt til at oversætte patentet til engelsk. Betaling for dette skal dækkes af Kommissionen som en serviceydelse. Håndværksrådet er betænkelig ved, at der kun skal ske oversættelse af patentkravene til engelsk, tysk og fransk. Advokatrådet finder det betænkeligt ud fra et retssikkerhedssynspunkt at indføre et patentsystem med rettigheder, der har virkning for Danmark, uden at en fuldstændig oversættelse af patenterne er obligatorisk.

Domstolssystemet

DIP anfører, at det er afgørende, at der etableres et retssystem, der sikrer en hurtig, effektiv og ensartet behandling af patentsager ved domstolene, og tilslutter sig gennemførelse af det domstolssystem, der er foreslået i forordningsforslaget. DI, Håndværksrådet og DaFFO giver udtryk for samme holdning. LIF og Novo Nordisk A/S er tillige tilhænger af, at både 1. og 2. instansretterne bliver europæiske, men mener at 1. instansretterne bør kunne sættes nationalt.

Professor, dr. jur Mogens Koktvedgaard anfører, at et fælles domstolssystem vil skabe den fornødne retssikkerhed, men sætter spørgsmålstegn ved nødvendigheden af at oprette en speciel domstol til behandling af patentsager. Patentagentforeningen finder, at bevarelse af et nationalt retssystem i første instans er af afgørende betydning ved behandlingen af krænkelses spørgsmål, men kan tilslutte sig, at der oprettes en overnational appelinstans.

Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse anfører, at domstolen bør have en høj grad af lokal tilstedeværelse, særligt i relation til midlertidige retsskridt og første instans. Dansk skal kunne anvendes som retssprog. Den lokale tilstedeværelse og anvendelsen af dansk vil efter foreningens opfattelse sikre en nærhed mellem danske sagsøgte og domstolen og dels sikre, at der i Danmark vil kunne opretholdes lokal kompetence hos dommere, advokater og patentagenter. Advokatrådet mener, at det foreslåede system er forbundet med betydelige praktiske, sprogmæssige og omkostningsmæssige gener, navnlig for personer og små og mellemstore virksomheder. Rådet er af den

opfattelse, at fogedrets- og førsteinstansbehandlingen skal være henlagt til de nationale domstole, og at alene appelinstansen skal være central.

Gebyrer

DIP og Novo Nordisk A/S anfører, at det er nødvendigt at bevare de nationale patentmyndigheder, hvorfor en del af afgifterne fra EF-patentet bør tilfalde disse, og taler desuden for, at EPO uddelegerer nogle af sine opgaver til de nationale patentmyndigheder. Håndværksrådet finder, at det er vigtigt, at de samlede gebyrer for opretholdelse af et EF-patent bliver de samme som for et europæisk patent, således at der ikke geografisk set bliver registreret flere patenter end nødvendigt.

Øvrige forhold

Provisorisk beskyttelse (beskyttelse også for tiden før patentmeddelelsen):

DIP og LIF anfører, at provisorisk beskyttelse ikke skal være afhængig af, at krænkeren har modtaget en oversættelse af patentet, men mener at det bør være tilstrækkeligt, at der er indleveret en oversættelse til den nationale patentmyndighed eller EPO. Patentagentforeningen mener, at erstatning for krænkelse bør gøres betinget af, at der foreligger en oversættelse af kravene til dansk, og at det skal præciseres, at provisorisk beskyttelse bortfalder, med mindre der foreligger en oversættelse af hele patentskriftet (beskrivelse og krav) til dansk i forbindelse med udstedelsen af EF-patentet. LEGO Holding A/S mener ikke, at reglerne om provisorisk beskyttelse og erstatning er hensigtsmæssige og mener, at krænkeren som et minimum bør fralægge sig en eventuel berigelse, men så helst at reglen udgik. Novo Nordisk A/S er af den opfattelse, at reglerne i EPK om provisorisk beskyttelse bør finde anvendelse i stedet for de foreslåede.

Foreløbige foranstaltninger (fogedforbud):

DIP anfører, at en EF-patentdomstol skal kunne håndtere midlertidige foranstaltninger hurtigt og effektivt, og at det kunne være ønskeligt med en harmonisering af reglerne om bevissikring. Professor, dr. jur. Mogens Kockvedgaard, LEGO Holding A/S og LIF efterlyser klarere regler vedrørende fogedforbud.

Sammenhæng med Bioteknologidirektivet:

Landbrugsrådet anfører, at det ikke fremgår af forordningsforslaget, i hvilket omfang det får betydning for bioteknologidirektivet, herunder de nationale ordninger om "farmers privilege".

Kommissionens adgang til at intervenere og meddele tvangslicens:

LEGO Holding A/S anfører, at Kommissionens adgang til at intervenere synes meget vid, og at reglerne om tvangslicensmeddelelse er meget vidtgående og bredt formuleret. Novo Nordisk A/S er af den opfattelse, at medde-

lelse af tvangslicens ikke skal henhøre under Kommissionens kompetence, med derimod domstolens. Det samme gør sig gældende for så vidt angår fastsættelse af licensafgifter.

Samordning med nationale patenter og patenter udstedt af EPO:

Patentagentforeningen finder, at det er afgørende, at nationale patenter, patenter meddelt af EPO og EF-patenter medfører samme retsvirkninger. Novo Nordisk A/S mener, at de eksisterende muligheder for patentbeskyttelse skal bevares, herunder at det skal være muligt at konvertere en ansøgning om EF-patent til en ansøgning om nationalt patent i de lande, hvor det er muligt at opnå beskyttelse.

Ugyldighedssager ved den centrale domstol og indsigelsessag ved EPO:

Løvens Kemiske Fabrik finder det uholdbart, hvis der skal være mulighed for at føre en ugyldighedssag ved den centrale domstol samtidig med, at der føres en indsigelsessag ved EPO. Desuden ønsker de, at der blev indsat yderligere en ugyldighedsgrund, således at patentkravenes omfang også skal kunne tages op til revision af den centrale domstol.

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Vedtagelse af forslaget medfører, at patentloven skal ændres. Herudover vil forslaget om etablering af en enekompetent retsinstant kunne indebære en ændring af retsplejeloven.

Forslagets bestemmelser om gebyrer vil få konsekvenser for de nationale patentmyndigheders økonomiske grundlag.

En fremtidig dansk tilslutning til oprettelsen af en central domstol vil endelig kræve anvendelse af grundlovens § 20.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

En billigere europæisk patentbeskyttelse vil særligt komme små og mellemstore virksomheder til gode, og det skønnes, at et EF-patent vil have en gavnlig effekt på innovationen. Det vil styrke europæiske virksomheders konkurrenceevne, og en positiv effekt på samfundsøkonomien forudses.

8. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Sagen har været forelagt Europaudvalget den 23. november 2001 (særligt ordførermøde pga. folketingsvalget) til forhandlingsoplæg forud for rådsmødet (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 26. november 2001. Sagen har været forelagt til orientering den 17. december 2001 forud for ekstraordinært rådsmøde (Indre Marked) den 20. december 2001 og den 22. februar 2002 forud for rådsmødet (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 1. marts 2002.

14. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af offentlige indkøbskontrakter, offentlige tjenesteydelseskontrakter og offentlige bygge- og anlægskontrakter, KOM(2000) 275 samt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af kontrakter om vand- og energiforsyning samt transport, KOM (2000) 276

Revideret notat

Ændringer markeret med kursiv

Resumé

Kommissionen har fremlagt forslag til en omfattende revision af udbudsdirektiverne, der samtidig med at forenkle og tydeliggøre de gældende regler vil medføre betydelige ændringer heri.

Revisionen af udbudsdirektiverne vil nødvendiggøre ændring af reglerne, der gennemfører EU's udbudsregler i dansk ret.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen fremlagde sine forslag til nye udbudsdirektiver den 10. maj 2000.

Direktivforslagene har hjemmel i EF-Traktatens artikel 95 og skal vedtages med kvalificeret flertal efter den fælles beslutningsprocedure i artikel 251.

Kommissionens lovpakke består af to direktivforslag, dels et forslag for den offentlige sektor, der samler de gældende udbudsregler for den sektors køb af tjenesteydelser 92/50/EØF, varer 93/36/EØF og bygge- og anlægsarbejder 93/37/EØF (alle ændret ved direktiv 97/52/EF) i ét direktiv, dels et forslag, der skal afløse det gældende forsyningsvirksomhedsdirektiv 93/38/EØF.

Formålet er at forenkle og ændre udbudsreglerne under hensyn til den samfundsmæssige udvikling, men med fortsat respekt af de for offentlige udbud grundlæggende principper om gennemsigtighed og ikke-diskrimination.

Blandt de væsentligste indholdsmæssige ændringer, som er fælles for direktivet for den offentlige sektor og forsyningsvirksomhedsdirektivet, er følgende:

Tærskelværdier: Det nuværende antal tærskelværdier på ca. 10, foreslås reduceret til ca. 5 og angivet i euro. Forslaget indebærer, at den nominelle angivelse i euro forhøjes i forhold til i dag grundet kursforholdet mellem euro og SDR.

Elektroniske udbud: Elektroniske kommunikationsmidler ligestilles med traditionelle kommunikationsmidler, og det foreslås, at tidsfristerne for at gennemføre en udbudsprocedure kan forkortes, når der anvendes elektroniske kommunikationsmidler. Tidsfristforkortelsen svarer til *besparede arbejdsprocesser og postgang*.

Elektroniske auktioner: Elektroniske auktioner foreslås muliggjort i tilfælde, hvor ordregiver efterspørger ydelser, som kan specificeres nøjagtigt. Auktionsformen kan ifølge forslaget især benyttes ved offentligt og begrænset udbud, ved genåbning af konkurrencen mellem parterne (leverandørerne) i en rammeaftale og som led i et dynamisk indkøbssystem. Det foreslås, at der både kan auktioneres på priskriteriet og på andre kvantificerbare kriterier, som giver mulighed for en automatisk rangordning af tilbuddene.

Dynamiske indkøbssystemer: Det foreslås, at ordregivere får mulighed for at etablere et fuldt elektronisk indkøbssystem til løbende anskaffelser. Systemet skal være åbent for tilbud fra nye leverandører i hele funktionsperioden. Ifølge forslaget fastsættes særlige offentliggørelsesregler, som skal sikre gennemsigtighed, og tidsfrister for brugen af systemet, som skal muliggøre en smidig afvikling af udbudsproceduren.

Tildelingskriterier: Der foreslås som hovedregel indført en pligt for ordregivere til at anføre den relative vægtning af de enkelte kriterier ved valget af det økonomisk mest fordelagtige tilbud. Vægtningen kan angives ved fastsættelse af en ramme, inden for hvilken den vægt, der endeligt tildeles hvert kriterium, skal befinde sig.

Endvidere foreslås det, at den eksempelvis opregning af kriterier, som ordregivere kan tillægge vægt ved valget af det økonomisk mest fordelagtige tilbud, udvides med "miljømæssige karakteristika".

Obligatorisk udelukkelse af tilbudsgivere: Der foreslås indført en pligt for ordregiver til at udelukke bestemte tilbudsgivere fra at deltage i udbudsprocedurer. Det drejer sig om tilbudsgivere, som ved endelig dom er fundet skyldige i organiseret kriminalitet, hvidvask af penge, bestikkelse eller svig over for Fællesskabets finansielle interesser.

Centrale indkøbsorganer: Der foreslås indført regler om, i hvilket omfang en ordregiver kan foretage indkøb via et centralt indkøbsorgan og derved have opfyldt udbudsforpligtelsen.

Blandt de væsentligste indholdsmæssige ændringer, som alene berører direktivet for den offentlige sektor, er følgende:

Konkurrencepræget dialog: Ved komplekse aftaler, hvor ordregiver ikke objektivt kan beskrive de tekniske vilkår eller de juridiske og/eller finansielle forhold, får ordregiver mulighed for at have en dialog eller forhandling med egnede tilbudsgivere med henblik på at indkredse og fastslå, hvorledes ordregivers behov bedst kan opfyldes. Ved dialogens afslutning afgives tilbud på baggrund af de løsninger, der er præsenteret.

Rammeaftaler: Ordregivere får udtrykkeligt mulighed for, efter forudgående EU-udbud, at indgå rammeaftaler med en eller flere tilbudsgivere. Det betyder, at konkrete anskaffelser, der foretages på samme vilkår som fastsat i rammeaftalen, kan iværksættes uden fornyet udbud. Hvor en rammeaftale indgås med flere parter, kan ordregiver genåbne konkurrencen mellem parterne, når den konkrete ordre skal tildeles.

Blandt de væsentligste indholdsmæssige ændringer, der alene vedrører anvendelsesområdet for forsyningsvirksomhedsdirektivet, er endelig følgende:

Særlige eller eksklusive rettigheder: Den nuværende definition af "særlige eller eksklusive rettigheder" foreslås ændret, således at begrebet bringes i overensstemmelse med en dom afsagt af Domstolen på telekommunikationsområdet. Ændringen vil indebære, at visse private ordregivere, som i dag er omfattet af forsyningsvirksomhedsdirektivet, fremover vil falde udenfor.

Generel fritagelsesmekanisme: Der foreslås indført en bestemmelse, som gør det muligt at afskaffe udbudspligten for aktiviteter, der udøves af ordregivere inden for forsyningssektoren. Betingelsen for at fritage en aktivitet skal være, at aktiviteten i den medlemsstat, hvor den udøves, er konkurrenceudsat på et marked, hvortil adgangen er fri. Efter forslaget *gennemføres fritagelsesproceduren i et samarbejde mellem Kommissionen og medlemsstaterne.*

Ophævelse af undtagelse i gældende artikel 9, stk. 1, litra b: Kommissionen har under hensyn til den stedfundne liberalisering af energimarkedet foreslået, at kontrakter om køb af energi eller brændsel til energiproduktion, som indgås af ordregivere inden for energisektoren i bredeste forstand, fremover skal bringes i udbud.

Overførsel af postsektoren til forsyningsvirksomhedsdirektivet: På baggrund af postsektorens lighed med andre sektorer under liberalisering foreslås det, at sektoren overføres til forsyningsvirksomhedsdirektivet.

Direktivforslaget for den offentlige sektor blev drøftet på rådsmødet (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 30. november 2000. På rådsmøderne (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 30. og 31. maj, den 27. septem-

ber 2001, den 26 november 2001 samt den 1. marts 2002 blev der fremlagt statusrapporter for forhandlingerne om forslagene.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har afgivet betænkning den 17. januar 2002. Europa-Parlamentet har foreslået en række ændringer til Kommissionens oprindelige forslag, herunder en række forslag om øgede muligheder for inddragelse af miljø- og sociale hensyn i forbindelse med offentlige indkøb.

Derudover har Europa-Parlamentet foreslået en markant forhøjelse af tærskelværdierne.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører, at forslagene overholder nærheds- og proportionalitetsprincippet, idet de tilsigter en omarbejdelse af gældende fællesskabsnormer ved offentlige udbud med det formål at skabe et egentligt Indre Marked. Formålet med forslagene er ikke at erstatte national lovgivning, men at sikre principperne om ligebehandling, gennemsigtighed og konkurrence ved indgåelsen af offentlige kontrakter.

Forslagene, der skønnes at være i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet, imødekommer på væsentlige områder de synspunkter, som Danmark løbende har givet udtryk for, nemlig at EU's udbudsdirektiver skal gøres mere enkle og brugervenlige, fleksible og tidssvarende med fortsat respekt af de grundlæggende principper om ligebehandling og gennemsigtighed.

4. Gældende dansk ret

Udbudsdirektiverne er gennemført i dansk ret ved bekendtgørelserne nr. 787, 788 og 789, alle af 5. november 1998, bekendtgørelse nr. 799 af 10. november 1998 samt bekendtgørelse nr. 2 af 4. januar 1999.

Bekendtgørelserne er udstedt i medfør af lovbekendtgørelse nr. 600 af 30. juni 1992 om fremgangsmåderne ved indgåelse af bygge- og anlægskontrakter og indkøb m.v.

5. Høring

Forslagene har, ved breve af 13. februar, 6. april og 26. april 2001, været i høring hos en bred kreds af specialudvalget for Tekniske Handelshindringer og specialudvalget for Miljø. Herudover er udvalgte interessenter hørt om specifikke ændringsforslag. I den forbindelse har organisationerne blandt andet givet udtryk for følgende opfattelser:

Advokatsamfundet vurderer at det bør overvejes at indføre et væsentlighedskriterium, som gør det til en betingelse for, at det offentlige kan tillægge udbydernes "miljømæssige karakteristika" (diskvalificerende) vægt, at disse væsentligt adskiller sig fra de øvrige udbydernes standard.

Akademikernes Centralorganisation fremhæver det som væsentligt at sikre, at miljøhensyn inddrages ved vægtningen af tilbud.

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd lægger afgørende vægt på, at sociale hensyn inddrages, herunder at der strammes op med hensyn til, at nationale løn- og arbejdsvilkår skal overholdes.

Boligselskabernes Landsforening fremhæver blandt andet sin modstand imod forslaget om pligtmæssig vægtning af tildelingskriterierne.

Bryggerforeningen mener ikke, at udbudsdirektiverne bør anvendes som politisk instrument på andre områder (miljømæssige karakteristika og sociale hensyn), og deler DI's betænkeligheder ved forslaget om konkurrencepræget dialog.

Bygge-, Anlægs- og Trækartellet ønsker, at arbejdstagerrettigheder indarbejdes i udbudsdirektiverne på en mere forpligtende måde, end tilfældet er i de eksisterende direktiver. BAT-Kartellet har konkret foreslået, at det præciseres, at bydende og underentreprenører skal overholde nationale løn- og ansættelsesvilkår, og at udbydere skal have pligt til at indhente oplysninger om underentreprenører, hvem de er, og hvilke opgaver de skal udføre.

I relation til pligtmæssig vægtning af tildelingskriterierne bør forslaget ifølge Byggherreforeningen i Danmark have en så rummelig og anvendelig udformning som muligt. I relation til det eksisterende forsyningsvirksomhedsdirektivs artikel 14, stk. 10, 3. afsnit – om at visse dellerancer og – arbejder er undtaget fra udbudspligt – bemærker BD endvidere, at reglen er tiltænkt at være gældende for alle typer aftaler, og at en indskrænkende formulering er utilsigtet. Ifølge BD bør dette punkt medtages i direktivforhandlingerne.

Danmarks Naturfredningsforening og Det Økologiske Råd ønsker blandt andet, at det præciseres, at offentlige indkøbere kan henvise til såvel EU's som (multi)nationale miljømærker. Det skal derudover sikres, at de nye udbudsdirektiver ikke kan fortolkes således, at der kun må stilles miljøkrav, som indebærer en økonomisk fordel for den pågældende indkøber, og som giver sig udslag i det udbudte produkt. Danmarks Naturfredningsforening og Det Økologiske Råd mener, at Danmark bør stemme imod forslagene til

nye udbudsdirektivet medmindre indkøberne får mulighed for at stille miljøkrav til produktionsprocessen og henvise til miljømærker.

Danske Energiselskabers Forening mener, at elsektoren bør undtages fra udbudsreglerne, fordi produktion og handel med el er underkastet fuld konkurrence, ligesom der gælder betydelige krav om gennemsigtighed til de med drift og udbygning af net forbundne aktiviteter. Undtages elsektoren ikke, lægger DEF vægt på, at indkøb af energi og brændsel til energiproduktion fortsat undtages fra udbudspligt, at anvendelsesområdet for forsyningsvirksomhedsdirektivets artikel 26, der undtager intra-grouphandler fra udbudspligt, udvides og omfatter andre aftaler end tjenesteydelsesaftaler, at pligten til at vægte tildelingskriterier formuleres, således at reglen kan bruges i praksis, og at forsyningsvirksomhedsdirektivets artikel 40 om vejledende bekendtgørelser udgår af regelsættet.

Danske Fjernvarmeværkers Forening er også imod, at indkøb af energi og brændsel til energiproduktion gøres udbudspligtig.

Dansk Handel & Service finder det positivt, at der lægges op til en vægtning af tildelingskriterier, fordi det sikrer en effektiv kontrol med de ordregivende myndigheder. DHS fraråder til gengæld på det kraftigste, at tildelingskriterierne udvides til at omfatte sociale hensyn, da beslutning om at påtage sig et socialt ansvar bør tages af de enkelte virksomhederne. Derudover er konkurrencepræget dialog ifølge DHS et skridt i den rigtige retning, men forslaget er uklart med hensyn til, hvor langt forhandlingerne kan udstrækkes, og de gode hensigter fortaber sig, fordi konkurrencepræget dialog kun kan anvendes i særlige tilfælde og derfor ikke løser det problem, der eksisterer med særligt komplekse kontrakter. DHS advarer endvidere imod, at en forhøjelse af tærskelværdierne vil kunne få katastrofale konsekvenser.

I relation til konkurrencepræget dialog tilslutter Dansk Industri sig, at forslaget udformes, således at der sikres mulighed for øget dialog, men DI mener ikke, at der bør gives adgang til at forhandle under hele udbudsforløbet. Når dialogen afsluttes, bør processen efter DI's opfattelse tilrettelægges således, at leverandørerne afgiver deres endelige tilbud på grundlag af egne forslag. For så vidt angår miljøhensyn kan DI støtte, at der arbejdes for, at der kan tages videregående miljøhensyn, end hvad Kommissionen i en foreløbig fortolkningsmeddelelse har lagt op til, men DI mener, at myndighederne alene skal kunne stille miljøkrav, der knytter an til internationale miljømærker eller miljøledelsessystemer, medmindre miljøkravet består i et egentligt produktspecifikt krav. DI kan ikke tilslutte sig, at myndighederne skal kunne lægge vægt på sociale hensyn udover, hvad der er muligt efter de gældende regler. Øget adgang til at stille sociale, herunder arbejdsmiljømæssige krav, vil medføre betydelige fare for opbygning af tekniske han-

delshindringer, og virksomhederne vil ikke have mulighed for at indrette deres produktion hensigtsmæssigt i forhold til den forudsigeligt store mængde af forskellige typer krav, som må forventes at blive stillet. DI kan heller ikke tilslutte sig, at ordregivere skal kræve oplysninger om underleverandørers sociale forhold. Derudover er der efter DI's umiddelbare opfattelse ikke grundlag for at fritage kontrakter fra udbudspligten, selv om det måtte dreje sig om kontrakter vedrørende aktiviteter, der foregår på frie konkurrencevilkår. DI henviser herved til, at offentlige aktiviteter ikke er underlagt de regnskabsprincipper, som gælder for private virksomheder. Endelig understreger DI sin modstand imod, at de tidsmæssige besparelser, der vil blive opnået ved anvendelse af elektronisk kommunikationsmidler, godskrives myndighederne frem for leverandørerne. Også Håndværksrådet, Handelskammeret, Bryggeriforeningen, DHS og Dansk Transport og Logistik er imod reduktion af tidsfristerne for at udarbejde tilbud m.v., der allerede i dag opleves som for korte.

Dansk Transport og Logistik mener, at det er uhensigtsmæssigt, at forenklingen af tærskelværdierne fører til en reduktion af beløbsgrænserne, selv om der kun er tale om 5-6%. DTL er endvidere betænkelig ved, at konkurrencepræget dialog vil kunne bringe ligebehandlingsprincippet i fare.

Ifølge Det Kommunale Kartel vil rammeaftaler, særligt på tjenesteydelsesområdet, vanskeliggøre anvendelsen af kontrolbud og hindre gennemsigtighed i beslutningsprocessen. DKK finder endvidere, at vægtning af tildelingskriterierne vil gøre det meget vanskeligt at tage bredere, kvalitative hensyn, herunder miljø-, arbejdsmiljø- og sociale hensyn.

DONG anfører, at DONG som statselskab vil blive væsentligt ringere stillet end sine umiddelbare konkurrenter, hvilket kan føre til væsentlige tab for selskabet og staten. DONG advarer derfor imod, at indkøb af energi og brændsel til energiproduktion gøres udbudspligtig. DONG finder, at artikel 26 i forslaget til nyt forsyningsvirksomhedsdirektiv fører til uhensigtsmæssige og fordyrende forretningsgange, der stiller olie-/gasindustrien ringere end andre industrier. DONG stiller endvidere spørgsmålstegn ved, om forslaget har forrang frem for den danske naturgasforsyningslov.

Elkraft System deler DEF's synspunkter for så vidt angår forslaget om udbudspligt for indkøb af energi og brændsel til energiproduktion samt ændring af eksisterende artikler 26 og 40.

Energi E2 A/S er ligeledes imod forslaget om at gøre indkøb af energi m.v. til energiproduktion udbudspligtig.

For så vidt angår miljøhensyn anser Forbrugerrådet det for væsentligt, at alle aktører i forbindelse med offentlige indkøb kan se, at der er en sammenhæng mellem det som myndighederne kræver af virksomheder, borgere og forbrugere, og den adfærd, som myndighederne selv udviser.

Foreningen af Radgivende Ingeniører fremhæver blandt andet, at der også bør gælde et krav om vægning af tildelingskriterier i forbindelse med projektkonkurrencer, og generelt bør rammerne, inden for hvilken vægning kan variere, være så præcis, at der i forbindelse med tilbudsbedømmelsen ikke kan foretages betydelige ændringer i prioriteringen af kriterierne. Der bør gælde de samme tidsfrister for projektkonkurrencer som for offentlige og begrænsede udbud.

Funktionæremes og Tjenestemændenes Fællesråd lægger vægt på, at sociale aspekter i højere grad indgår i forbindelse med tildelingen af kontrakter. FTF frygter derudover, at rammeudbud, særligt på tjenesteydelsesområdet, og konkurrencepræget dialog vil kunne hindre gennemsigtigheden i udbudsproceduren og derved forringe konkurrenceelementet. I lighed med DKK mener FTF, at de nævnte udbudsformer besværliggør, at der kan udarbejdes kontrolbud, som er væsentlige for vurderingen af, om det er hensigtsmæssigt at holde opgavevaretagelsen i eget regi frem for at udlicitere. Med hensyn til rammeudbud mener FTF, at denne form for udbud kan sløre mulighederne for sammenligninger med omkostningerne ved at udføre arbejdet i eget regi. Efter FTF's opfattelse er det væsentligt, at spørgsmålet om at bringe opgaver i udbud ikke alene er et spørgsmål om at konkurrenceudsætte offentlige opgaver i den private sektor, men at en vigtig deltager i denne konkurrence er det offentlige selv. FTF mener endvidere, at alvorlig overtrædelse af social- eller miljølovgivning bør kunne føre til udelukkelse, og også tilbudsgivere, der har overtrådt medlemsstaternes arbejdslovgivning, bør kunne udelukkes fra at deltage i udbudsprocedurer.

Handelskammeret finder spørgsmålet om rammeaftaler af stor betydning. Handelskammeret kan ikke tiltræde, at der skal afholdes yderligere udbudsrunder mellem parterne i en rammeaftale, og foreslår, at der eventuelt indføres regler for, hvorledes offentlige myndigheder kan koble sig af og på rammeaftaler. Handelskammeret er betænkelige ved, at der fra dansk side lægges op til, at der skal inddrages miljøhensyn i større omfang, end det er muligt i dag, og er imod, at sociale hensyn inddrages i det omfang, der er lagt op til. Arbejdsmarkedsreguleringer bør ifølge Handelskammeret være genstand for særskilt forhandling og ikke indføres "ad bagdøren" med udbudsdirektiverne. Endelig mener Handelskammeret, at der bør indføres regler, som tillader længerevarende kontrakter.

Etter IT-Brancheforeningens opfattelse vil det være i strid med EU-lovgivningen at stille krav om nationale miljømærker. Brugen af nationale miljømærker vil virke diskriminerende og hindre samhandlen mellem medlemsstaterne. IT-Brancheforeningen mener endvidere, at adgang for offentlige indkøbere til at stille krav til og lægge vægt på miljøforhold i produktionsprocessen og miljøledelse hos leverandøren er i strid med sigtet med offentlige indkøb, der i det væsentlige er af økonomisk karakter.

Kommissionens oprindelige forslag er ifølge Kommunernes Landsforening blevet væsentligt forbedret for så vidt angår reguleringen af rammeaftaler, og KL er enig i, at der under de fortsatte forhandlinger lægges vægt på, at miljø- og sociale hensyn i større omfang inddrages i forbindelse med offentlige indkøb. Derimod gentager KL, at forslaget om pligtmæssig vægtning af tildelingskriterierne bør udgå, og at der under konkurrencepræget dialog bør være adgang til at forhandle i hele udbudsforløbet. KL foreslår generelt, at forhandlinger tillades, når udenlandske leverandører ikke anmoder om prækvalifikation.

Landsorganisationen i Danmark foreslår, at det pålægges udbyderne at inddrage de bydendes arbejdsmiljøkompetence ved valget af leverandør, at føre tilsyn med, om arbejdet udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt samt at samarbejde med leverandøren om sikkerhed og sundhed. LO's forslag udvider kravene til udbyder i forhold til et af Arbejdsministeren fremsat lovforslag om udbyderansvar.

Post Danmark fremhæver, at selvstændige offentlige virksomheder i situationer, hvor væsentlige kommercielle interesser er involveret, har behov for at kunne indgå aftaler enten uden udbud eller gennem en forkortet procedure, og foreslår, at der fra dansk side arbejdes for at ændre udbudsdirektiverne, så de tager højde for sådanne situationer. Derudover mener Post Danmark, at forslaget om elektroniske udbud ikke medfører en tilstrækkelig modernisering af de gældende regler. Post Danmark opfordrer kraftigt til, at reglerne ændres, således at ordregivende myndigheder uden at gennemføre traditionelle udbudsprocedurer kan benytte sig af elektroniske markedspladser, der tilgodeser hensynet til en effektiv og gennemsigtig konkurrence. Post Danmark forudsætter herved, at der skal fastsættes transparenskrav og krav til de offentlige myndigheder, der sikrer automatisk valg af det objektivt bedste tilbud, og foreslår også, at der indføres en certificeringsordning af elektroniske markedspladser, som skal opfylde bestemte retningslinjer, og som herefter uden videre skal anses for at leve op til kravene i udbudsdirektiverne. *Post Danmark er grundlæggende positivt indstillet overfor forslaget om en overførsel af postsektoren til forsyningsvirksomhedsdirektivet med de øgede frihedsgrader, dette vil indebære.*

Praktiserende Arkitekters Råd kan ikke støtte forslaget om forkortelse af tidsfristerne. De gældende frister medfører allerede i dag, at kvaliteten af de tilbud, der afgives, ikke er så høj, som den burde være. PAR støtter forslaget om vægtning af tildelingskriterierne, men mener, at vægtningen bør fremgå allerede af udbudsbekendtgørelsen og ikke først af udbudsmaterialet. PAR mener fortsat, at forslaget om konkurrencepræget dialog medfører, at op-havsretlige rettigheder ikke har nogen beskyttelse. Myndigheder bør desuden være forpligtet til at honorere virksomheder, som har deltaget i konkurrencepræget dialog. PAR er i øvrigt betænkelig ved en procedure, der har karakter af en fortløbende forhandling. Endelig er PAR betænkelig ved anvendelsen af rammeaftaler i relation til rådgivning om byggeopgaver, som kan sætte konkurrencen ud af spillet i en årrække.

Reno-Sam støtter ikke forslaget om pligtmæssig vægtning af tildelingskriterier, og påpeger, at det i relation til elektroniske udbud bør overvejes, hvorledes det kan sikres, at alle modtagne tilbud åbnes samtidig og ikke før tilbudsfristens udløb.

Endelig ønsker nogle organisationer, heriblandt KL, Det Økologiske Råd og Danmarks Naturfredningsforening, at tærskelværdierne forhøjes. Tilsvarende ønsker PAR og F.R.I., at tærskelværdien forhøjes for så vidt angår arkitekt- og ingeniørydelser.

6. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Forslagene skal implementeres i dansk ret. Dette kan ske ved udstedelse af bekendtgørelser i medfør af lovbekendtgørelse nr. 600 af 30. juni 1992 om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af bygge- og anlægskontrakter og indkøb m.v.

Forslagene skønnes at ville bidrage til effektive udbudsregler, der har til formål at sikre en hensigtsmæssig udnyttelse af offentlige ressourcer, som kan have positive statsfinansielle konsekvenser.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslagene skønnes at ville bidrage til effektive udbudsregler, der har til formål at sikre en hensigtsmæssig udnyttelse af offentlige ressourcer og fremme konkurrencen.

8. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 18. maj 2000 forud for rådsmødet (Indre Marked) den 25. maj 2000, til forhandlingsoplæg den 24. november 2000 forud for rådsmødet (Indre Marked) den 30. november 2000, til orientering den 23. maj 2001 forud for rådsmødet (Indre Marked) den 30. maj 2001, til orientering den 21. septem-